

ARMOEDEMONITOR ALMERE

Armoede en schulden in context

nummer 1
Juli 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting

Inleiding

Almere in Context

1. Besteedbaar Huishoudinkomen

1.1 Almere in context

1.2 Verdieping Almere

2. Vermogen

2.1 Almere in context

2.2 Verdieping Almere

3. Minima

3.1 Almere in context

3.2 Verdieping Almere

4. Armoede

4.1 Almere in context

4.2 Verdieping Almere

5. Energiearmoede

5.1 Almere in context

6. Schulden

6.1 Almere in context

6.2 Verdieping Almere

7. Betalingsachterstanden zorgverzekering

7.1 Almere in context

Dieper in op Almere

8. Inkomen, vermogen en schulden naar wijk

9. Rondkomen, lenen en betaalproblemen

10. Ondersteuning minima

11. Bekendheid en gebruik stichtingen

Data, methode, definities

Bronnen

Samenvatting (1)

Voor u ligt de nieuwe armoedemonitor. Deze armoedemonitor brengt de (ontwikkeling van de) inkomens- en vermogenspositie van Almeerse huishoudens in beeld. Indien mogelijk is een vergelijking gemaakt met referentiegemeenten bestaande uit een selectie van grote gemeenten en newtowns.

Uit de monitor komt het volgende beeld voor Almeerse huishoudens naar voren:

Besteedbaar huishoudinkomen relatief hoog

- Almeerse huishoudens hebben gemiddeld gezien een hoger besteedbaar huishoudinkomen dan inwoners van vrijwel alle referentiegemeenten. Het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen in het laatste peiljaar (2022) is ook licht hoger dan landelijk.
- Een vergelijking met de landelijke inkomensverdeling laat zien dat er in Almere relatief weinig huishoudens met lage inkomens zijn. Almere kent ten opzichte van de landelijke inkomensverdeling relatief meer midden- en hoge inkomens

Mediaan vermogen vergelijkbaar met andere 'newtowns'

- De vermogensverdeling van Almere heeft ten opzichte van landelijk en de verschillende referentiegemeenten meer de karakteristieken van een newtown dan van een grote gemeente
- Het mediane vermogen van Almeerse huishoudens is vergelijkbaar met de verschillende referentie newtowns en is relatief hoog ten opzichte van de grote referentiegemeenten en iets hoger dan landelijk.
- Het mediane vermogen onder verschillende huishoudtypes en onder huurders en kopers is in Almere per groep juist lager dan landelijk.
- Het mediane vermogen onder Almeerse werknemers is relatief hoger en onder Almeerse zelfstandigen en ontvangers van overdrachtsinkomens (o.a. uitkeringen en pensioenen) relatief lager dan landelijk.
- Almere lijkt minder uitschieters te kennen dan landelijk: o.a. voor wat betreft het gemiddelde vermogen, kleinere groep huishoudens met een hoog vermogen, en minder groot verschil tussen het mediaan vermogen van zelfstandigen en andere categorieën.

Aandeel minima vergelijkbaar met andere 'newtowns'

- Het aandeel minimahuishoudens ligt in Almere bij alle gebruikte inkomensgrenzen (105%, 110%, 120% 130%) met 8-13% binnen de newtownbandbreedte en iets lager dan landelijk.
- De ontwikkeling van het aandeel minima laat tussen 2019-2023 een daling zien van 14,2% naar 13,3%. Deze trend is zichtbaar voor het aandeel minimahuishoudens en het aandeel langdurige minimahuishoudens

- Het hoogste aandeel minima bevindt zich onder de alleenstaanden (26%), huishoudens met een gezinshoofd van 65 jaar of ouder (20%) en onder huishoudens in de bijstand of met een uitkering als belangrijkste bron van inkomen (87%). De verdeling van het aandeel minima onder deze uitsplitsingskenmerken is vergelijkbaar met het landelijk beeld.
- Onder huishoudens met minderjarige kinderen is het aandeel minimahuishoudens (inkomensgrens 130%, jaar 2023) in Almere met 11% lager dan in de meeste referentiegemeenten en vergelijkbaar met het landelijk aandeel.

Armoede licht gedaald, energiearmoede laatste jaren gestegen

- Almere volgt de Nederlandse trend van een klein afname (van 3.8% naar 3.3%) van het aandeel huishoudens in armoede volgens de nieuwe definitie in de laatste twee peiljaren (2022-2023).
- Daarnaast vond tussen 2022 en 2023 een lichte daling plaats van het aandeel kinderen in armoede van 5,0% naar 4,0%.
- Energiearmoede laat na een daling vanaf 2022 weer stijging zien, zowel in Almere als landelijk. Daarentegen blijkt uit Almere in de Peiling dat in 2024 80% van de respondenten aangeeft geen moeite te hebben met het betalen van de energierekening, ten opzichte van 73% in 2022.

Aandeel met problematische schulden relatief hoog

- Het aandeel huishoudens met problematische schulden is in Almere relatief hoog ten opzichte van Nederland en het merendeel van de referentiegemeenten. Dit zelfde beeld komt naar voren bij een vergelijking van het aandeel personen met een betalingsachterstand zorgverzekering
- Als we kijken naar huishoudens met en zonder schulden, zien we dat in de groep met schulden relatief meer huishoudens zitten in de leeftijd van 25-55 jaar, eenoudergezinnen en paren met kinderen, huurders en huishoudens met loon/winst als zelfstandige of een uitkering als belangrijkste inkomstenbron.
- Daarnaast zijn er binnen de gemeente verschillen te zien. Zo is het aandeel huishoudens met problematische schulden relatief hoog in en rond de verschillende stadsdeelcentra. In Almere Poort is dit bijna stadsdeel breed relatief hoog.
- Tussen 2021 en 2024 is er zowel in Almere als in Nederland een lichte toename te zien van het aandeel huishoudens met problematische schulden.
- Daarentegen is er tussen 2021 en 2023 een lichte afname te zien van het gebruik van de schulddienstverlening.

Dieper in op de resultaten

Hoewel het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen en het mediane vermogen in Almere als geheel hoger liggen dan het landelijke gemiddelde, laten uitsplitsingen naar huishoudtype een genuanceerder beeld zien. Wanneer gekeken wordt naar specifieke subgroepen, zoals huishoudens met kinderen of eenoudergezinnen, blijkt dat deze groepen in Almere juist vaak een lager besteedbaar inkomen en een lager mediane vermogen hebben dan vergelijkbare groepen landelijk

Dit patroon wijst op het bestaan van zogenoemde *samenstellingseffecten*. Almere telt relatief veel huishoudens uit groepen die gemiddeld een hoger inkomen of vermogen hebben, zoals paren met kinderen en woningeigenaren. Daardoor ontstaat er op stedelijk niveau een hoger gemiddelde, terwijl de situatie binnen de afzonderlijke groepen of wijken juist ongunstiger kan zijn.

Een vergelijkbaar samenstellingseffect lijkt zichtbaar bij het aandeel huishoudens met een minimuminkomen. Zo ligt dit aandeel bij huishoudens met kinderen in totaal op een vergelijkbaar niveau met het landelijk gemiddelde, maar per leeftijdscategorie blijken deze aandelen in Almere structureel iets hoger te liggen.

Deze discrepanties suggereren dat het ogenschijnlijk gunstige inkomens- en vermogensbeeld van Almere wordt beïnvloed door de huishoudenssamenstelling, terwijl onderliggende kwetsbaarheden bij specifieke groepen verborgen blijven. Dit kan mede verklaren waarom het aandeel huishoudens met schulden in Almere relatief hoog is, ondanks de ogenschijnlijk gunstige gemiddelden. De financiële draagkracht en uitgavenbehoeften hangen immers nauw samen met het huishoudtype, en veel huishoudens in Almere lijken hierin juist op achterstand te staan ten opzichte van hun landelijke tegenhangers.

Inleiding (1)

Armoede in Nederland is een belangrijk maatschappelijk onderwerp. Voor huishoudens in armoede blijken essentiële basisvoorzieningen niet altijd voorhanden. Zo is er een stijging te zien in de energiearmoede door het wegvallen van steunmaatregelen (CBS & TNO, 2025) en mijdt een op de drie volwassenen met een laag inkomen de tandarts vanwege de kosten (Binnenlands bestuur, 2025¹). Daarnaast blijkt dat van de personen in armoede bijna één op de drie problematische schulden heeft (CBS, 2025)

Ook hebben de afgelopen jaren steeds meer mensen een beroep gedaan op schuldhelpverlening, zelfs als ze een betaalde baan hadden (Binnenlands bestuur, 2025²). Ook onder andere bevolkingsgroepen zijn er zorgen, zoals onder jongvolwassenen. Zo is het aandeel financieel gezonde huishoudens in de jongere leeftijdscategorie in 2024 gedaald van 18 naar 12%, o.a. vanwege hun lage inkomsten en hoge rekeningen (Deloitte, 2025).

Ondanks de vraag naar financiële hulp en middelen, kan het voor gemeenten lastig zijn om structurele financiering voor specifieke ondersteuningsregelingen rond te krijgen, zoals bijvoorbeeld voor vroegsignalering (Binnenlands bestuur, 2025³). De grote uitdaging voor gemeenten is dan ook om het beschikbare budget gericht en effectief in te zetten voor armoedebelied en ondersteuning van inwoners die moeite hebben om rond te komen.

Deze monitor geeft op basis van gegevens uit beschikbare bronnen een overzicht van inkomens, vermogens en schulden van inwoners van Almere ten opzichte van bewoners van referentiegemeenten. Deze elementen worden in deze monitor verder armoede-indicatoren genoemd. Waar mogelijk wordt een verklaring gegeven voor de gevonden resultaten indien deze logisch voorhanden is.

Doel

Het doel van deze monitor is de positie van Almere op deze onderwerpen in context te zetten en zo verschillen en overeenkomsten tussen de Almeerse situatie en de situatie in andere, vergelijkbare gemeenten inzichtelijk te maken. De monitor moet zo een beeld geven op welke armoede-indicatoren inwoners van Almere *gemiddeld gezien* afwijken. Dit zowel ten opzichte van inwoners van vergelijkbare gemeenten als ten opzichte van het landelijke beeld.

Met deze monitor hopen we daarnaast een bijdrage te kunnen leveren aan het beter inzichtelijk maken waar en bij welke typen huishoudens de

grootste knelpunten liggen en hoe de armoede-indicatoren zich ontwikkelen, zodat beleidsmaatregelen effectiever kunnen worden ingezet.

Methode

Om de situatie in Almere in context te zetten wordt gebruik gemaakt van registerdata. De meest gebruikte achterliggende bestanden zijn onderdeel van het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS. Op basis hiervan wordt ook dieper ingegaan in de situatie in Almere. Hiervoor wordt de landelijke situatie zoveel mogelijk als referentie gebruikt. Ook wordt er in deze monitor ingegaan op cijfers over Almere uit meer lokale bronnen. Deze bronnen, zoals bijvoorbeeld het grootschalige vragenlijstonderzoek Almere in de Peiling (AIP), geven meer gegevens over de lokale situatie of een recenter beeld. Op basis van deze bronnen is echter geen vergelijking met landelijk of met andere gemeenten mogelijk.

Ten behoeve van het opstellen van deze monitor zijn er verder nog een aantal inhoudelijke keuzes gemaakt:

- De monitor richt zich zoveel mogelijk op de (inkomens-) situatie van huishoudens, en niet zozeer die van personen
- Het uitdiepen van de situatie van minimahuishoudens is gericht de situatie van huishoudens met een inkomen tot 130% sociaal minimum.
- De monitor gaat zoveel mogelijk vijf meetmomenten terug. De meest recente informatie verschilt echter per indicator
- Als referentiegemeenten zijn in overleg met de beleidsadviseur Werk en Inkomen de volgende gemeenten geselecteerd:
 - Grote gemeenten: Groningen, Rotterdam, Tilburg, Eindhoven, Den Haag, Amsterdam en Utrecht.
 - Newtowns: Lelystad, Nieuwegein, Purmerend en Zoetermeer

Verdere keuzes en achterliggende definities staan beschreven in het hoofdstuk Data, methode, definities aan het eind van deze monitor. Het is de ambitie om deze monitor elke twee jaar op te stellen om zo de situatie op het gebied van inkomens, vermogens en schulden te kunnen blijven monitoren.

Disclaimer

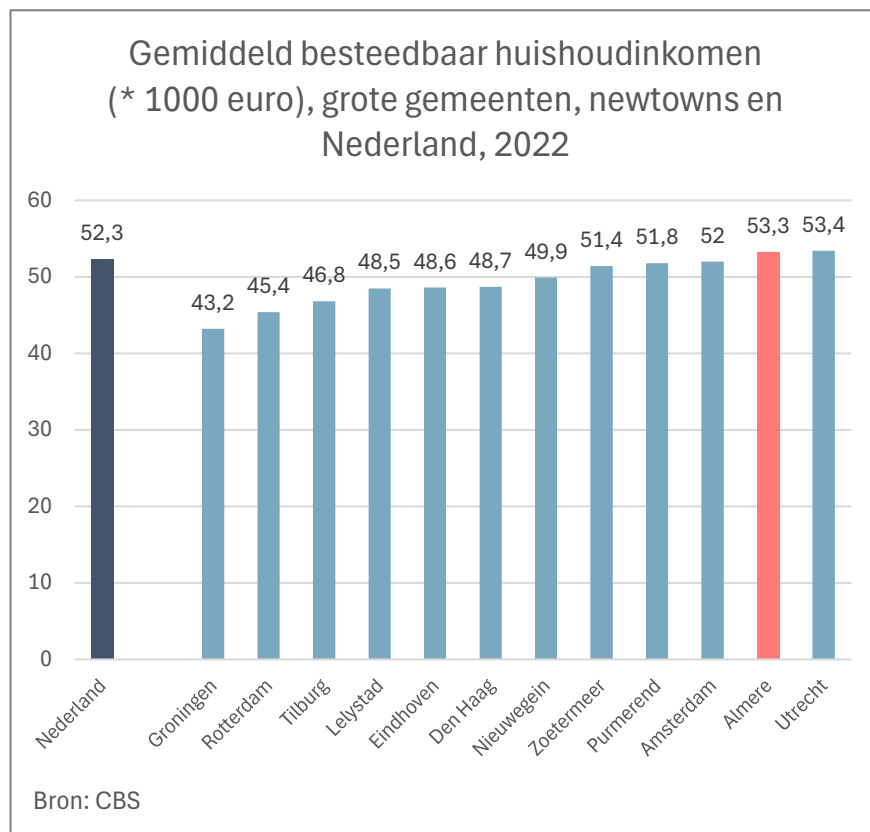
In deze rapportage worden verschillende indicatoren voor armoede belicht. Deze zijn gebaseerd op de op dat moment geldende definities en veelal objectieve gegevens. Waar deze rapportage dan ook niet op in gaat is de beleving van armoede. Daarnaast is in deze rapportage met name gebruik gemaakt van inkomensarmoede. Dit betekent dat andere mogelijke / bredere noties van armoede, zoals gezondheid en leefomgeving, de toegankelijkheid van onderwijs en zorg en/of schoolprestaties (CPB, SCP & CBS, 2018), niet zijn meegenomen.

Leeswijzer

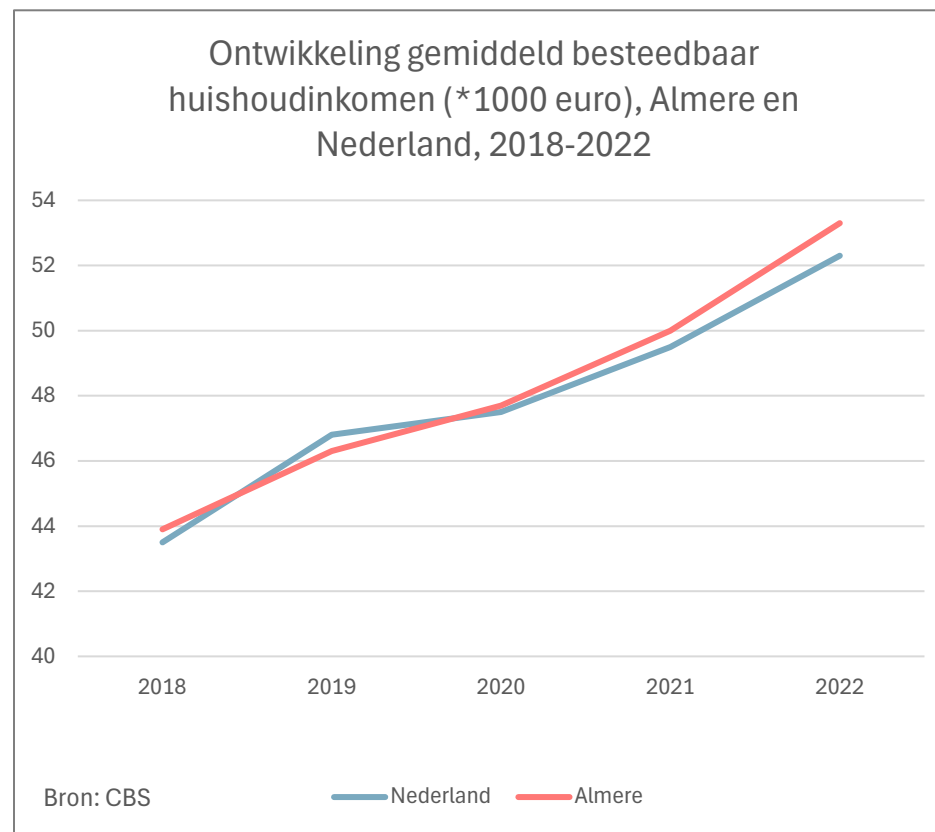
In het eerste deel van deze rapportage 'Almere in context' wordt ingegaan op armoede-indicatoren uit registerdata en ingezoomd op de populatie minima. Per indicator wordt steeds een vergelijking gemaakt met andere grote gemeenten en newtowns, de ontwikkeling in de tijd weergegeven en, indien beschikbaar, uitgesplitst naar enkele relevante achtergrondkenmerken.

In het tweede deel van de rapportage 'Dieper in op Almere' wordt ingezoomd op een aantal armoede-indicatoren binnen Almere. Hierbij worden allereerst de drie indicatoren uit het eerste deel (inkomen, vermogen en schulden) vergeleken per wijk. Vervolgens wordt ingegaan op o.a. lenen en betaalproblemen onder de Almeerse bevolking. Ten slotte wordt ingegaan op de bekendheid en het gebruik van Almeerse voorzieningen, waaronder inkomensregelingen en stichtingen voor minima.

1. Besteedbaar huishoudinkomen - Almere in context

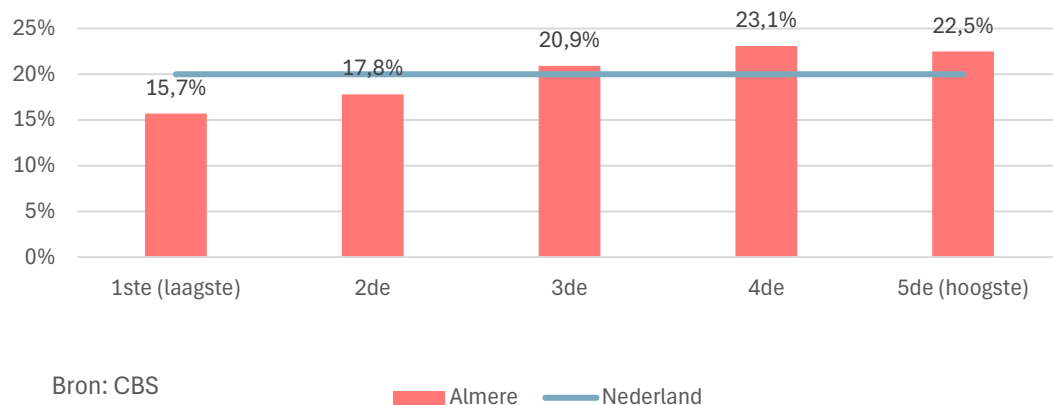
Het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen in Almere ligt in 2022 (meest recent beschikbare gegevens) net wat hoger dan het landelijk gemiddelde. Het besteedbare huishoudinkomen is hoger dan in de newtowns en in vrijwel alle grote gemeenten. Alleen in Utrecht is het besteedbare huishoudinkomen gemiddeld gezien net wat hoger.

Het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen in Almere is in de periode 2018-2022 met 21% toegenomen. Deze stijging is net wat hoger dan het landelijk gemiddelde (20%). Van de verschillende newtowns en grote gemeenten zijn de 'kleinste stijgers' Zoetermeer, Nieuwegein en Groningen (bandbreedte: +17 tot +19%) en de 'grootste stijgers' Amsterdam en Utrecht (+26%, respectievelijk +24%).

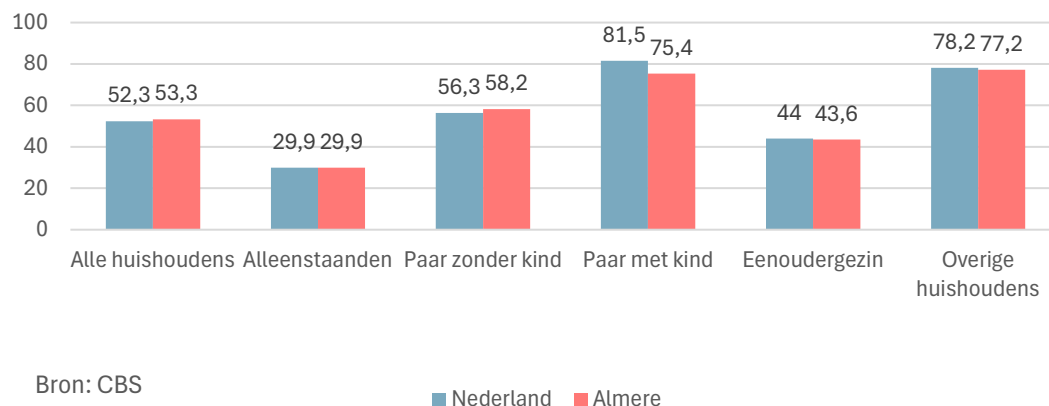
1. Besteedbaar huishoudinkomen - Verdieping Almere

Besteedbaar huishoudinkomen in 20% groepen, Almere ten opzichte van Nederland, 2022

De huishoudinkomens van alle Nederlandse huishoudens kunnen onderverdeeld worden in 20% groepen, waarbij de eerste 20% groep de laagste, en de vijfde 20%-groep de hoogste inkomens hebben. Als de inkomensgrenzen die horen bij deze landelijke indeling worden toegepast op Almere is te zien dat er in Almere relatief weinig huishoudens met lage inkomens zijn. Almere heeft in vergelijking met de Nederlandse inkomensverdeling relatief meer huishoudens met midden- en hoge inkomens.

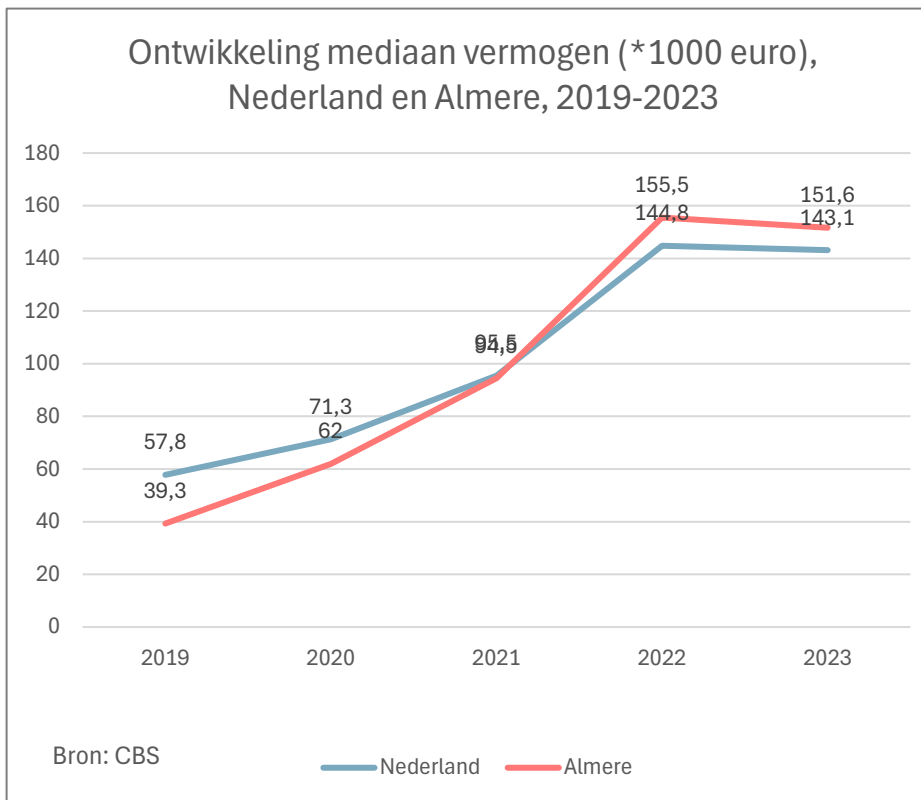
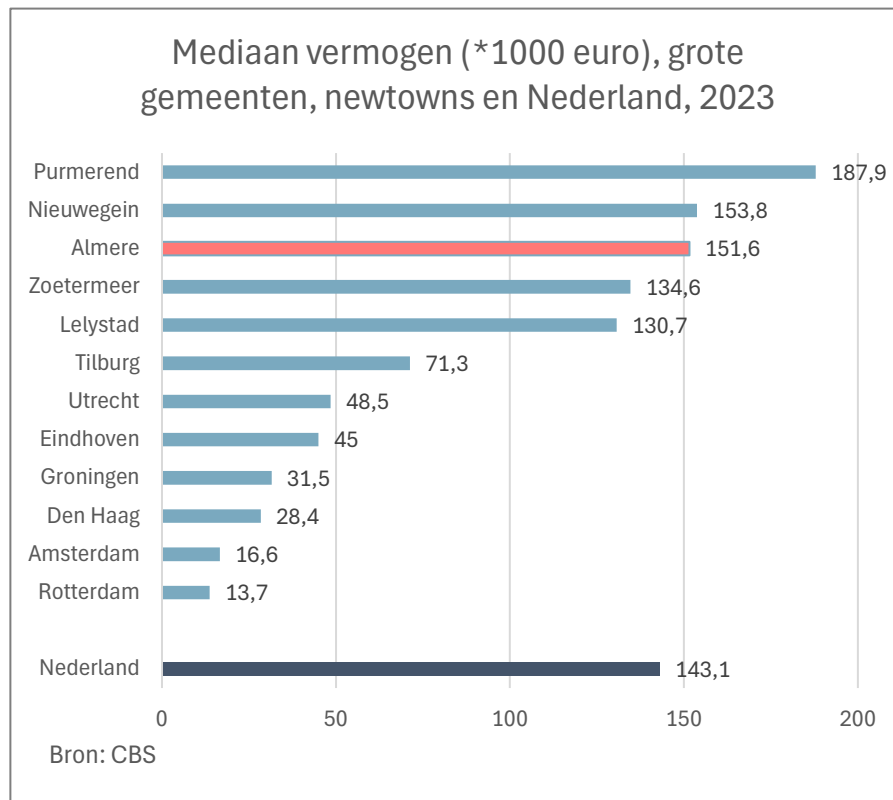
Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen (*1000 euro) Nederland en Almere 2022, naar huishoudtype

In zowel Almere als in Nederland hebben alleenstaanden en eenoudergezinnen gemiddeld gezien minder te besteden dan paren. In de categorie overige huishoudens is het besteedbaar huishoudinkomen gemiddeld gezien ook relatief hoog.

Het inkomen van paren zonder kinderen is gemiddeld gezien in Almere net wat hoger dan landelijk. Het inkomen van paren met kind(-eren), eenoudergezinnen en overige huishoudens is in Almere (net wat) lager dan landelijk gemiddeld. Voor alleenstaanden is er gemiddeld gezien geen verschil. De relatieve grootte van de verschillende groepen huishoudens in Almere verschilt van de landelijke verdeling. Almere kent zo bijvoorbeeld relatief meer paren met kinderen. In totaal komt het Almeerse gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen licht hoger uit dan landelijk.

2. Vermogen - Almere in context (1)

Het *mediane* vermogen van huishoudens in een gemeente is het vermogensbedrag waarbij de ene helft van de huishoudens een lager vermogen, en de andere helft van de huishoudens een hoger vermogen heeft.

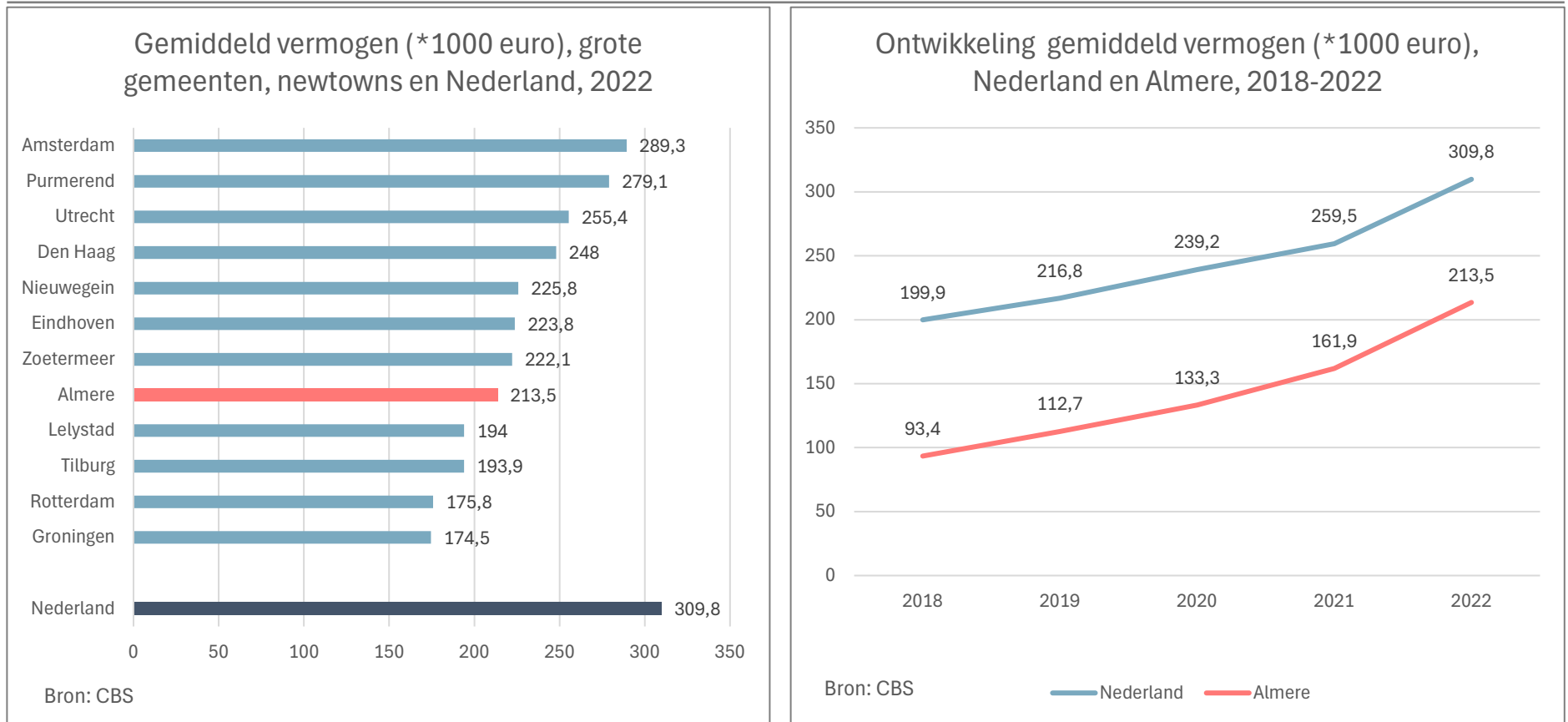
Door te kijken naar het mediaan vermogen in plaats van het gemiddelde wordt voorkomen dat de telling sterk beïnvloed wordt door beperkte aantallen huishoudens met een zeer hoog vermogen.

Het mediaan vermogen in de geselecteerde newtowns en grote gemeenten is in de grote gemeenten relatief laag, en in newtowns op een min of meer vergelijkbaar niveau als landelijk. Zo bezien is de vermogenspositie van Almeerse huishoudens meer die van een newtown dan die van een grote gemeente.

Als we kijken naar de ontwikkeling van het mediane vermogen in Almere, zien we tussen 2019 en 2023 een sterke stijging van 39.300 euro tot 143.100 euro. Vergeleken met Nederland is te zien dat Almere in 2019 een lager mediaan vermogen had, maar in het meest recente jaar juist een hoger mediaan vermogen heeft.

Aangezien het bezit van een eigen woning meetelt in de vermogensbepaling, kunnen de ontwikkelingen op de woningmarkt met stijgende woningprijzen de sterke stijging in de gemeten periode in zowel Nederland als in Almere mogelijk deels verklaren.

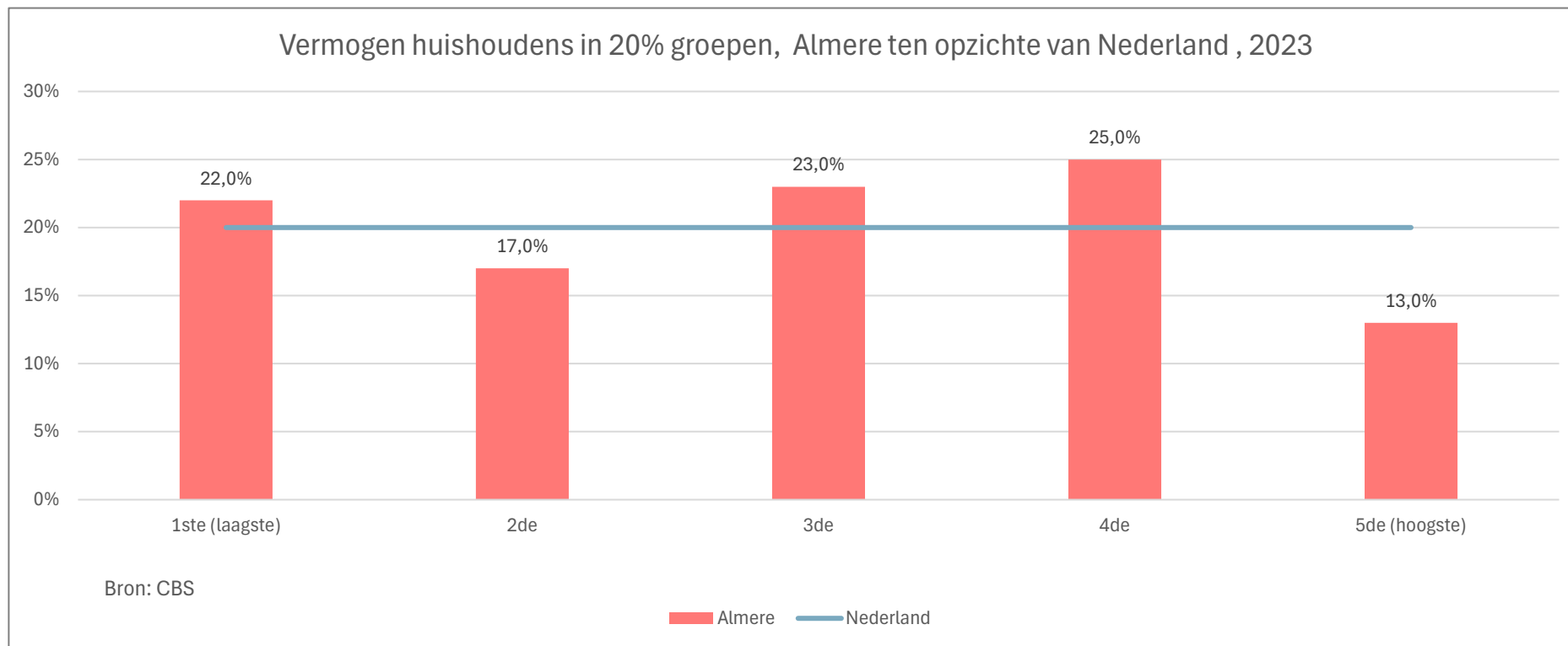
2. Vermogen - Almere in context (2)

De figuren gaan in op het *gemiddelde* vermogen van huishoudens in de grote gemeenten, newtowns en Nederland. Het gemiddelde vermogen ligt in alle referentiegebieden hoger dan het mediane vermogen (zie de vorige sheet). Anders dan als bij het *mediane* vermogen het geval is, is het *gemiddelde* vermogen van huishoudens in Almere relatief laag ten opzichte van het gemiddelde vermogen van huishoudens in veel van de referentiegebieden. Terwijl het verschil tussen het mediane vermogen in Almere en landelijk beperkt was, is het verschil tussen het gemiddelde vermogen van huishoudens in Almere en landelijk fors.

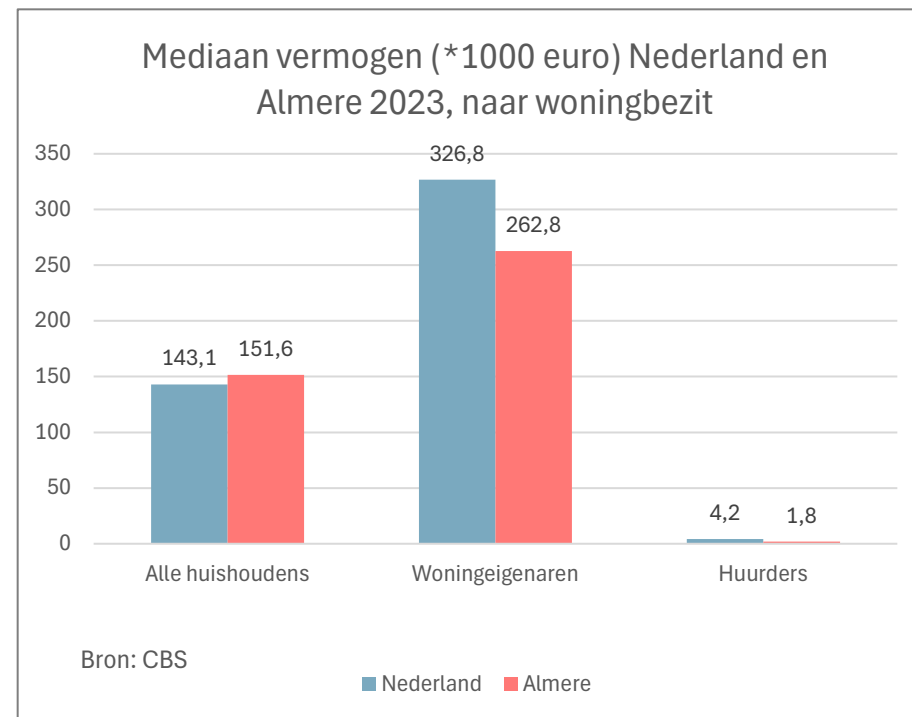
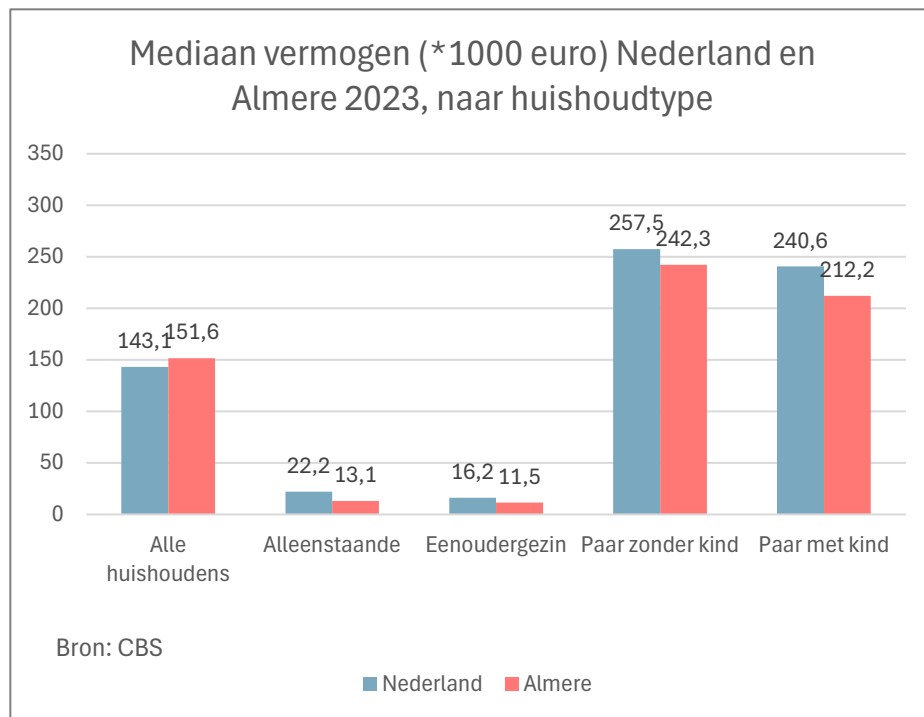
Als we kijken naar de ontwikkeling van het gemiddelde vermogen in Almere, zien we tussen 2018 en 2022 een sterke stijging van 93.400 tot 213.500 euro. De sterkte van de stijging is vergelijkbaar met die in heel Nederland en neemt het laatste jaar het sterkste toe. Zoals te zien is in bovenstaande figuur is het gemiddelde vermogen van huishoudens in Almere over de gehele periode ongeveer 100.000 euro lager dan gemiddeld in Nederland.

2. Vermogen – Verdieping Almere (1)

De vermogens van alle Nederlandse huishoudens kunnen onderverdeeld worden in 20% groepen, waarbij de eerste 20% groep de laagste, en de vijfde 20% de hoogste vermogens heeft. Als de vermogensgrenzen die horen bij deze landelijk indeling worden toegepast op Almere is te zien dat er in Almere relatief veel huishoudens zijn met een laag vermogen en huishoudens met een gemiddeld/ hoger gemiddeld vermogen (1ste, 3de of 4de kwintiel). Relatief weinig huishoudens hebben een lager gemiddeld of een hoog vermogen (2de of 5de kwintiel).

2. Vermogen - Verdieping Almere (2)

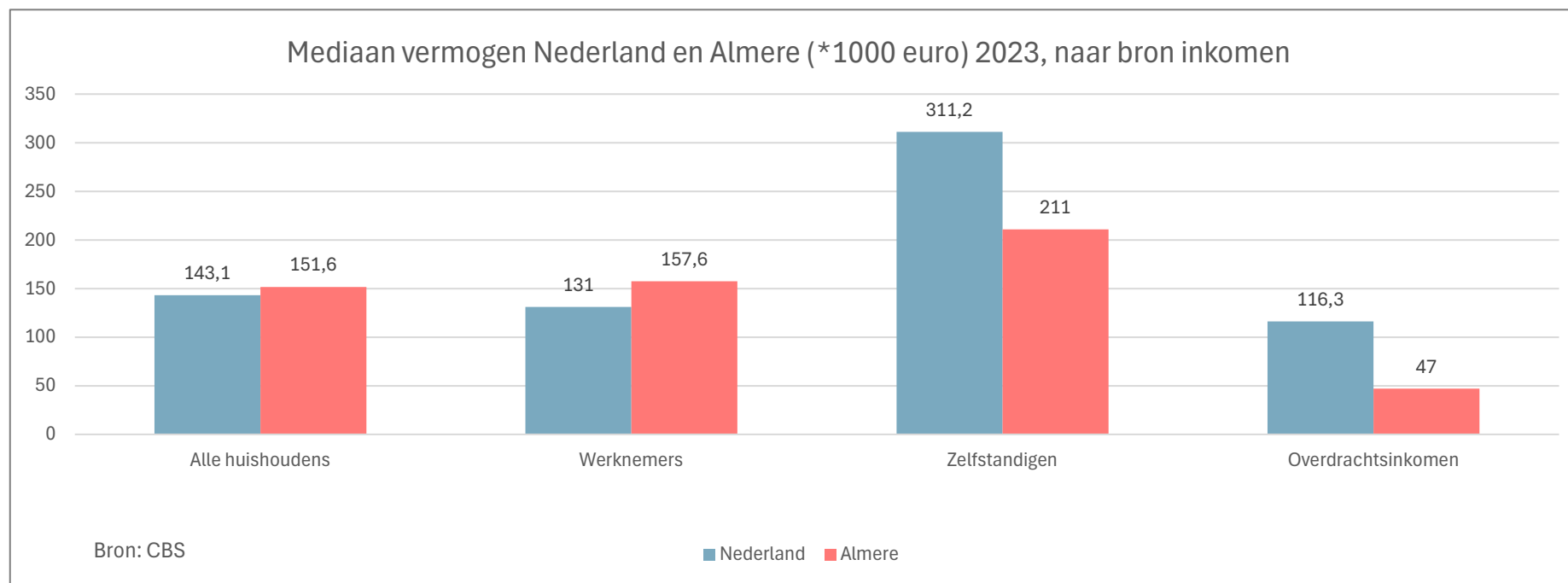

Landelijk en in Almere zijn de mediane vermogens die horen bij paren met of zonder kinderen aanzienlijk hoger dan de mediane vermogens die horen bij alleenstaanden en eenoudergezinnen. De mediane vermogens die horen bij de verschillende landelijke huishoudtypes zijn net wat hoger dan in Almere. Dat het mediaan vermogen in het geheel bekeken in Almere juist wel wat hoger is kan verklaard worden door samenstellingsverschillen.

De verschillen in het mediaan vermogen onder huurders en woningeigenaren zijn landelijk en in Almere groot. Zo is het mediaan vermogen van Almeerse woningeigenaren in 2023 afgerond 263.000 euro ten opzichte van een mediaan vermogen van 1.800 euro onder huurders. Wanneer we Almere vergelijken met Nederland, dan zien we dat het landelijke mediaan vermogen onder zowel woningbezitters als huurders hoger is dan in Almere.

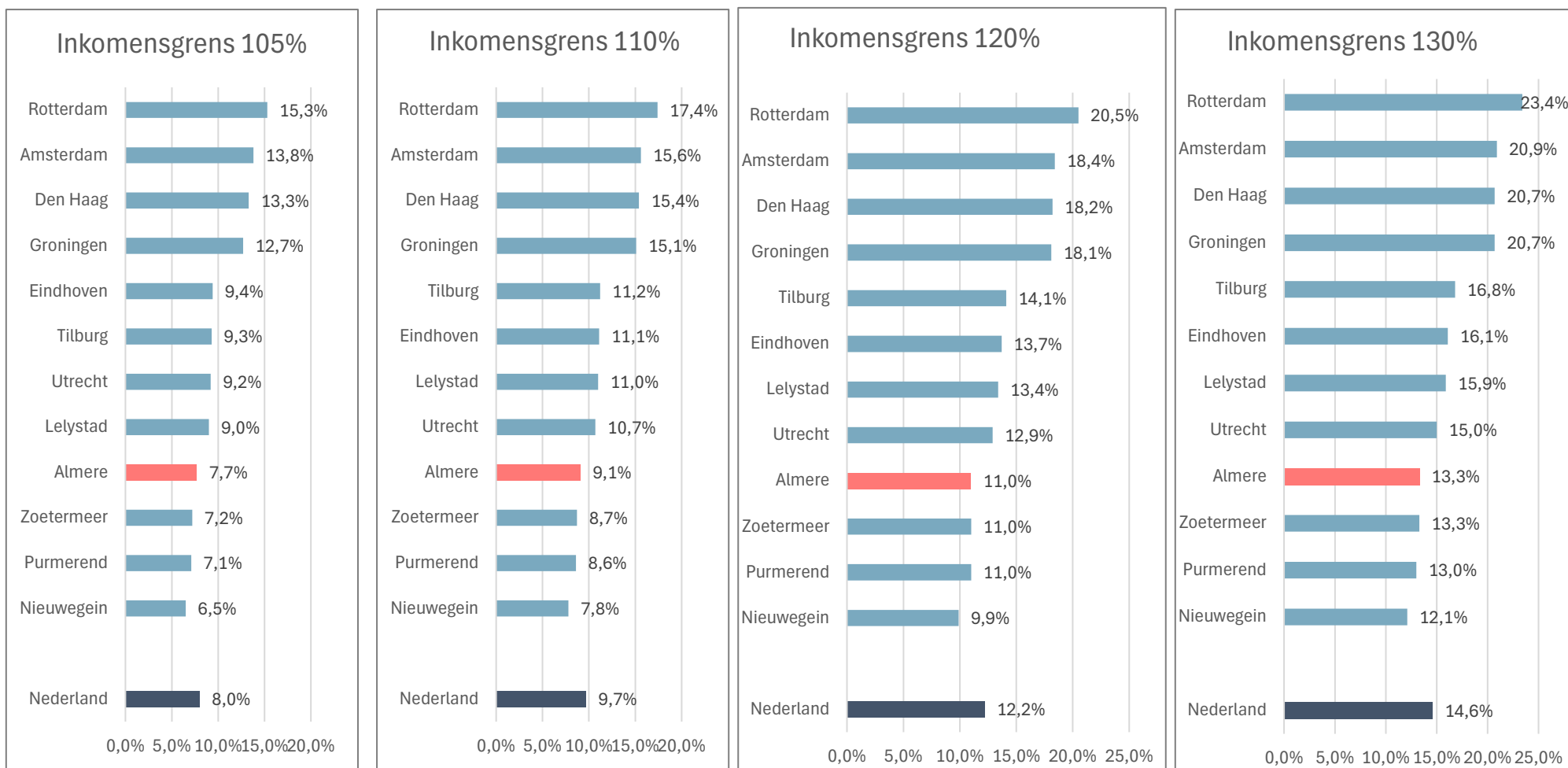
Het mediane vermogen gerekend over alle huishoudens is in Almere echter hoger dan landelijk. Deze schijnbare tegenstelling kan verklaard worden door samenstellingseffecten. Almere kent ten opzichte van landelijk relatief veel huishoudens uit groepen met een hoger vermogen, zoals paren met kinderen en bewoners van koopwoningen.

2. Vermogen - Verdieping Almere (3)

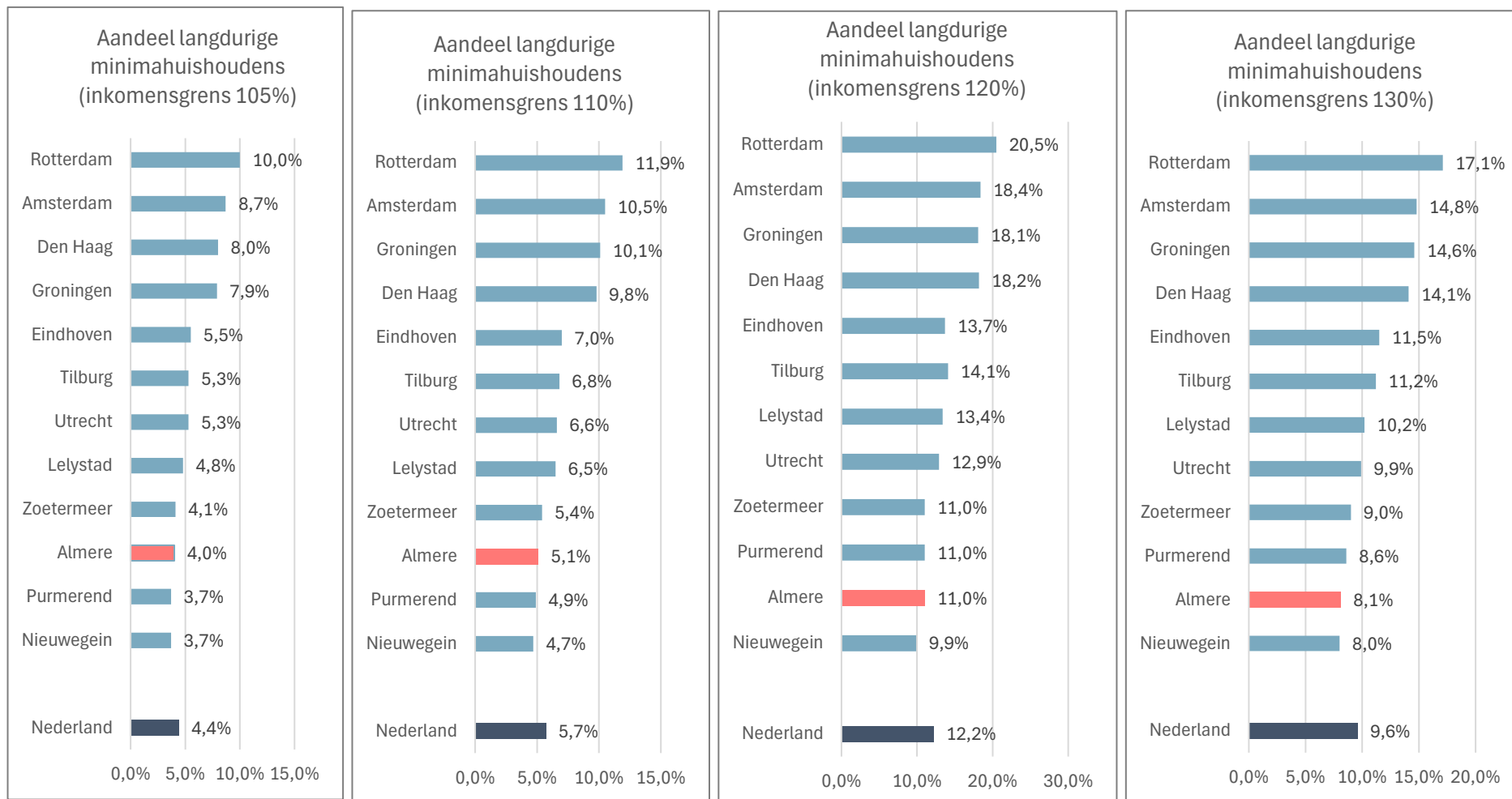
Zowel landelijk als in Almere komen hogere mediane vermogens voor bij zelfstandigen, en lagere vermogens bij ontvangers van overdrachtsinkomens (inkomens uit uitkeringen maar bijvoorbeeld ook uit pensioenen). De verschillen tussen landelijke en Almeerse mediane vermogens zijn hier relatief groot. Dit wordt mogelijk veroorzaakt door verschillen in bedrijfsgrootte/ winstgevendheid van bedrijven en de samenstelling van de populatie van de overdrachtsinkomens. Landelijk vallen er mogelijk meer huishoudens met een pensioen als voornaamste inkomensbron, en minder huishoudens met een uitkering onder de populatie ontvangers van overdrachtsinkomens

3. Minimahuishoudens - Almere in context (1)

Het aandeel huishoudens in Almere met een minimuminkomen varieert van 8-13%, afhankelijk van de gebruikte inkomensgrens. Het aandeel huishoudens met een minimuminkomen in Almere is lager dan in de grote gemeenten. Van de newtowns komen Nieuwegein en Purmerend er relatief gunstig uit, en Lelystad relatief ongunstig. Het Almeerse aandeel minimahuishoudens ligt bij alle gebruikte inkomensgrenzen (105%, 110%, 120%, 130%) binnen newtowns bandbreedte en is net wat lager dan landelijk (bron gegevens; CBS, jaar 2023).

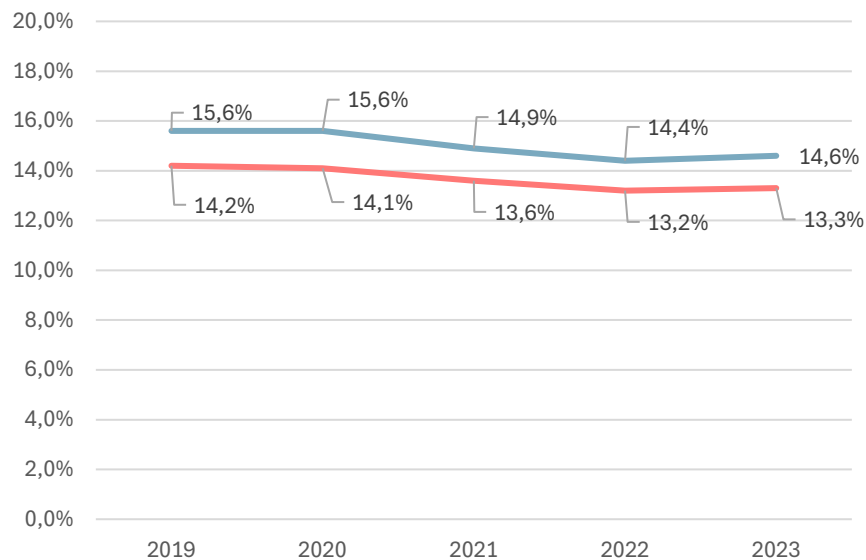
3. Minimahuishoudens - Almere in context (2)

Langdurige minimahuishoudens zijn huishoudens die vier jaar of langer een inkomen hebben onder het betreffende minimumniveau. De aandelen langdurige minimahuishoudens zijn in het algemeen groter in de gekozen grote gemeenten dan in de newtowns. Almere kent een van de laagste percentages langdurige minima huishoudens samen met Nieuwegein, en afhankelijk van de betreffende inkomensgrens met Purmerend en Zoetermeer. Het aandeel langdurige minimahuishoudens in Almere is voor alle inkomensgrenzen lager dan landelijk gemiddeld. (bron gegevens: CBS, jaar 2023)

3. Minimahuishoudens - Almere in context (3)

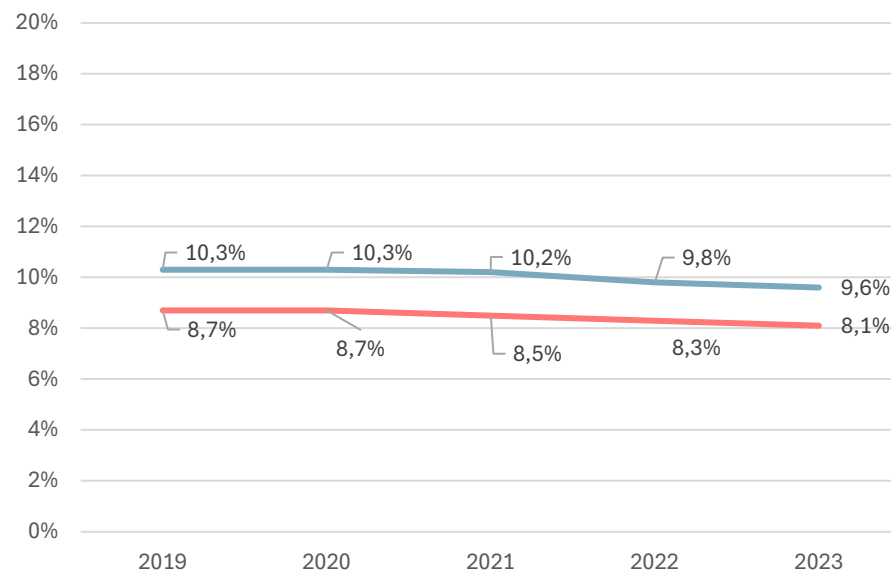
Ontwikkeling aandeel minimahuishoudens, inkomensgrens 130%, Nederland en Almere

Bron: CBS

— Nederland — Almere

Ontwikkeling aandeel langdurige minimahuishoudens, inkomensgrens 130%, Nederland en Almere

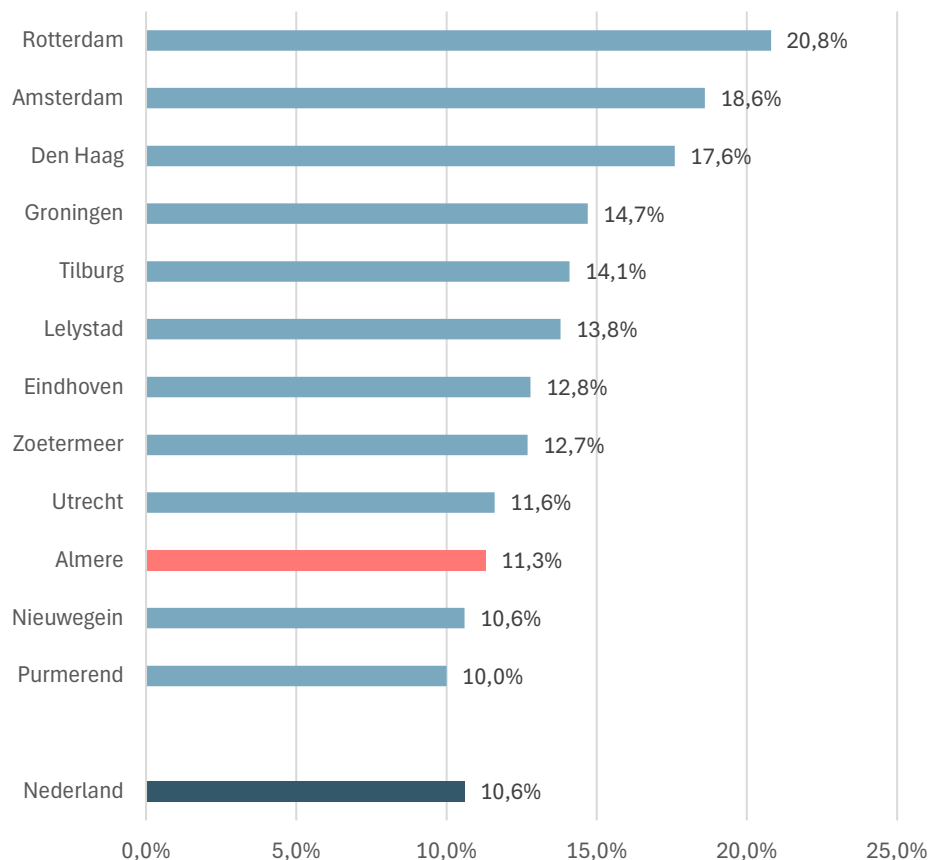
— Nederland — Almere

In de periode 2019-2023 is het aandeel huishoudens met een minimuminkomen (inkomensgrens 130%) in Almere lager dan landelijk. Als we kijken naar de ontwikkeling van het aandeel minima tussen 2019 en 2023, dan zien we dat deze licht is afgenomen van 14,2% naar 13,3%. Hiermee volgt de ontwikkeling van het aandeel Almeerse minima de landelijke licht dalende trend.

In dezelfde periode is het aandeel langdurige minimahuishoudens (inkomensgrens 130%) in Almere ook lager dan landelijk. Ook voor de ontwikkeling van het aandeel langdurige minima is evenals landelijk in Almere een licht dalende trend zichtbaar.

3. Minimahuishoudens - Almere in context (4)

Aandeel minimahuishoudens onder huishoudens met minderjarige kinderen, inkomengrens 130%, grote gemeenten, newtowns en Nederland, 2023

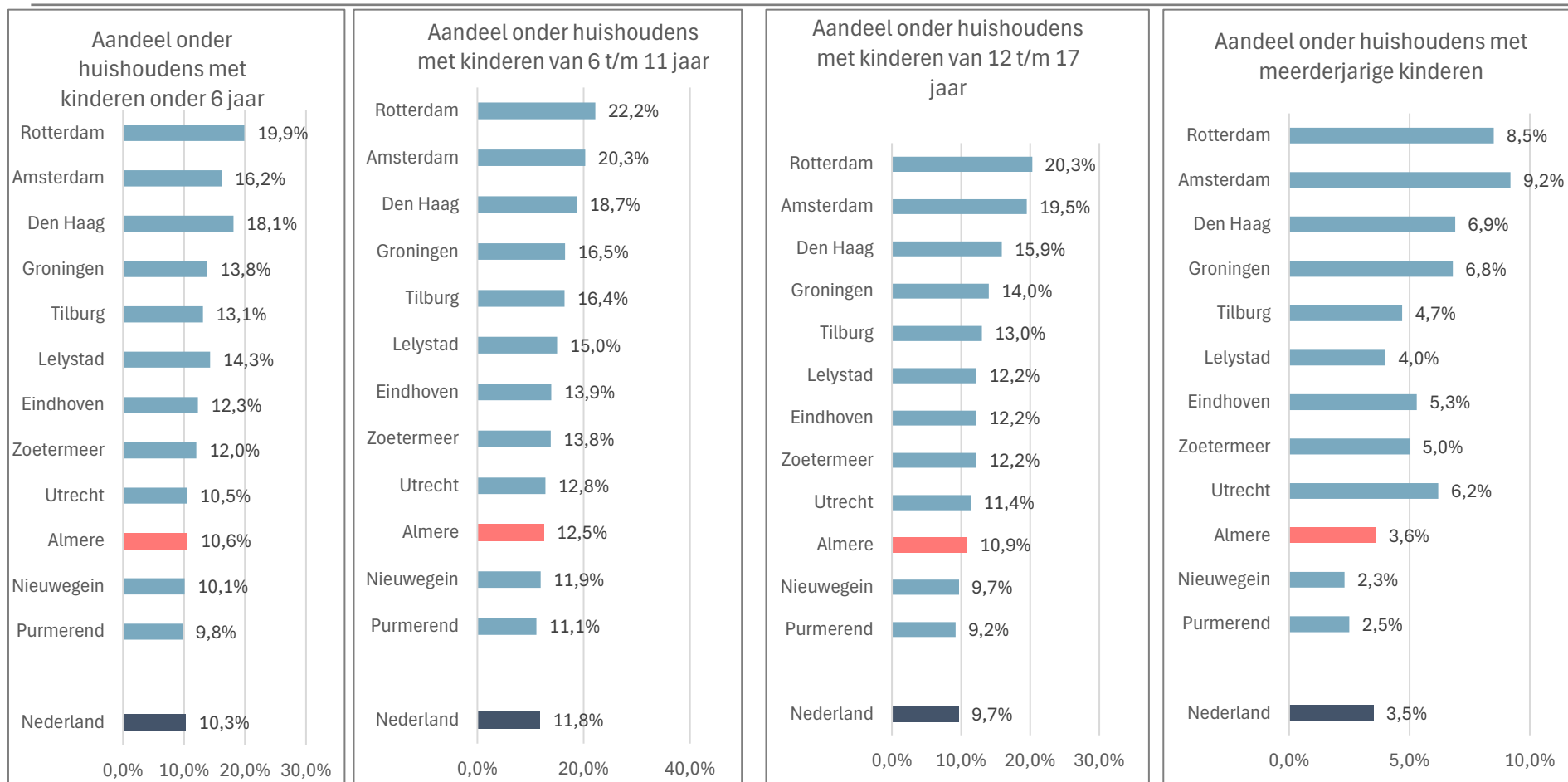

Bron: CBS

Het aandeel huishoudens met een minimuminkomen onder huishoudens met kinderen is vooral hoog in de grote gemeenten Rotterdam, Amsterdam en De Haag. Het aandeel huishoudens met een inkomen tot 130% sociaal minimum onder huishoudens met minderjarige kinderen is in Almere net wat hoger dan in de newtowns Purmerend en Nieuwegein en net wat hoger dan landelijk. Ten opzichte van alle referentiegemeenten is het aandeel minima in Almere juist (soms fors) lager.

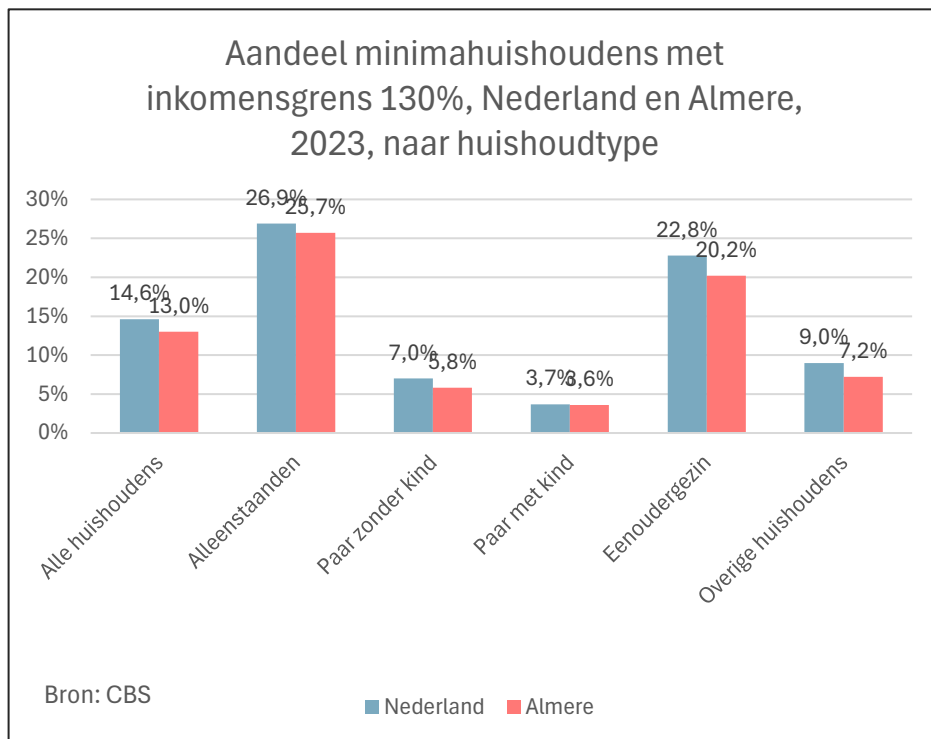
Het aandeel huishoudens met een minimuminkomen varieert per leeftijdscategorie van de kinderen, zie hiervoor de volgende pagina.

3. Minimahuishoudens - Almere in context (5)

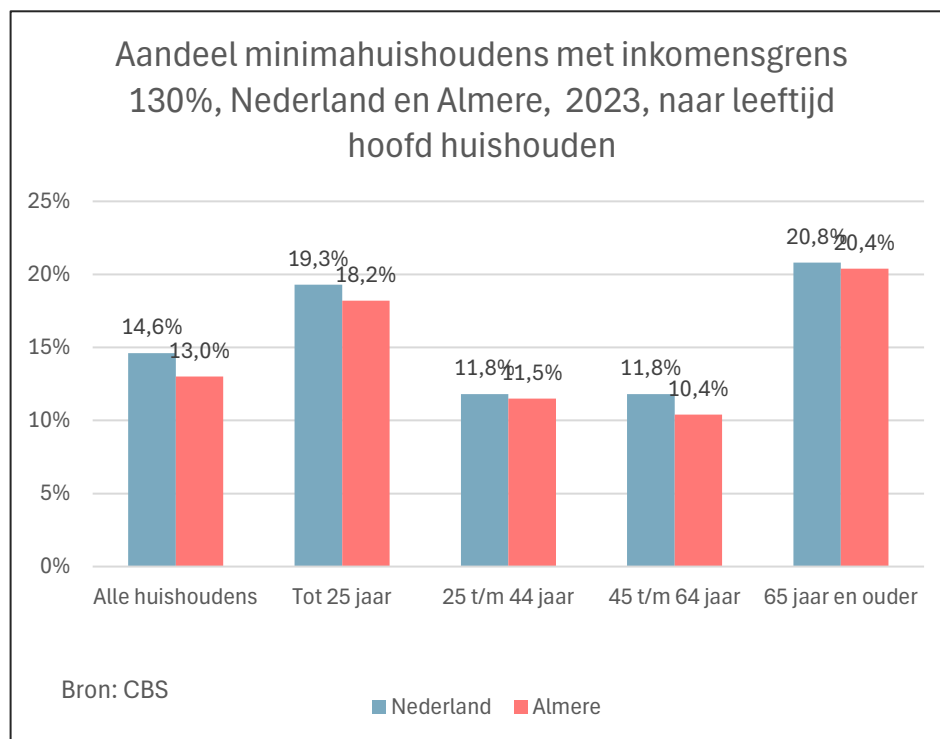

In alle beoordeelde gemeenten en landelijk varieert het aandeel huishoudens met een minimuminkomen per leeftijdscategorie van de kinderen. Een hoger aandeel huishoudens met een minimuminkomen komt relatief vaak voor onder huishoudens met kinderen van 6 t/m 11 jaar en onder huishoudens met kinderen tot 6 jaar. Het aandeel minimahuishoudens onder huishoudens met kinderen is (fors) lager onder huishoudens met meerderjarige kinderen. (bron gegevens; CBS, inkomensgrens 130%, jaar 2023).

3. Minimahuishoudens - Verdieping Almere (1)

Zowel landelijk als in Almere komt een hoger aandeel huishoudens met een minimuminkomen relatief het vaakst voor onder alleenstaanden, gevolgd door eenoudergezinnen. Zo bestaat ongeveer een kwart van de populatie alleenstaanden uit minima en een op de vijf eenoudergezinnen uit minima. Daarnaast is in bovenstaande figuur te zien dat zowel in Nederland als in Almere een relatief laag aandeel van de paren zonder kinderen bestaat uit minima en het laagste aandeel minima zich bevindt onder paren met een of meerdere kinderen.

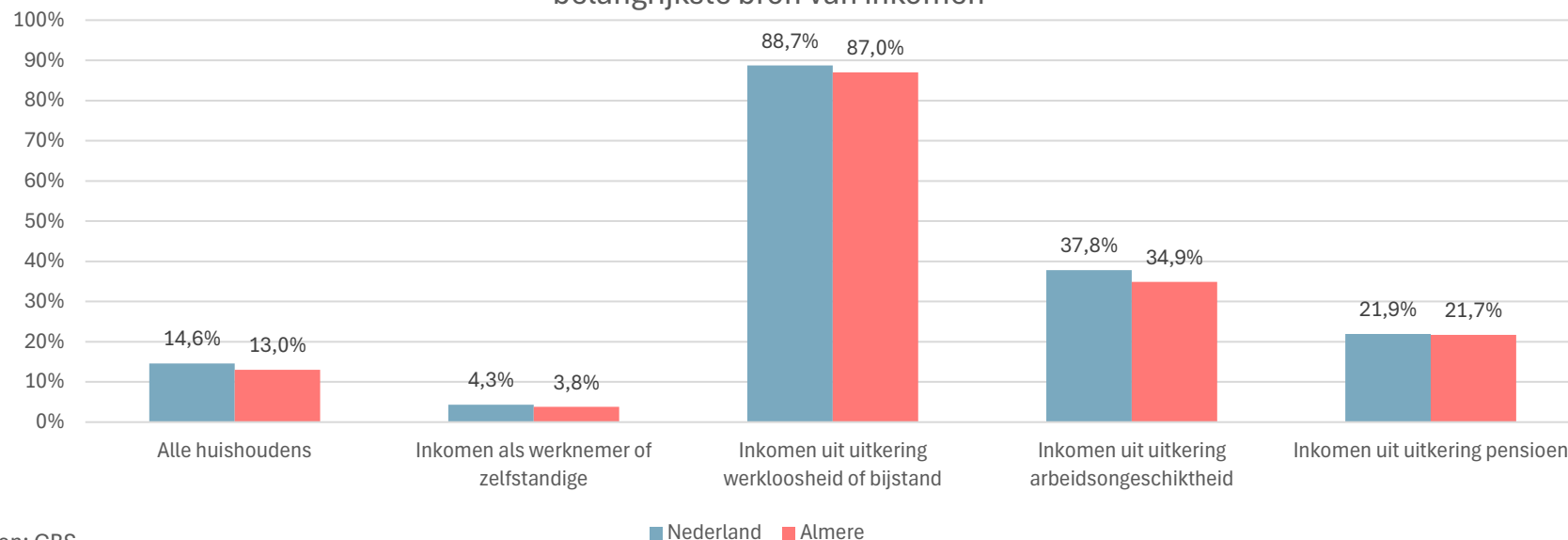

Wanneer we het aandeel minimahuishoudens bekijken in de verschillende leeftijdsklassen, dan blijkt een relatief hoog aandeel minima voor te komen onder huishoudens met een hoofd van het huishouden in de jongere of juist oudere leeftijdsklasse. Zo bestaat bijna een op de vijf huishoudens in Almere (18%) met een hoofd van het huishouden jonger dan 25 jaar uit minima en een op de vijf (20%) huishoudens met een hoofd huishouden van 65 jaar of ouder uit minima.

Vergeleken met de leeftijdsverdeling van heel Nederland, zien we geen grote verschillen. Voor alle onderverdelingen geldt dat het aandeel huishoudens met een minimuminkomen (inkomensgrens 130%) in Almere net wat lager is dan landelijk.

3. Minimahuishoudens - Verdieping Almere (2)

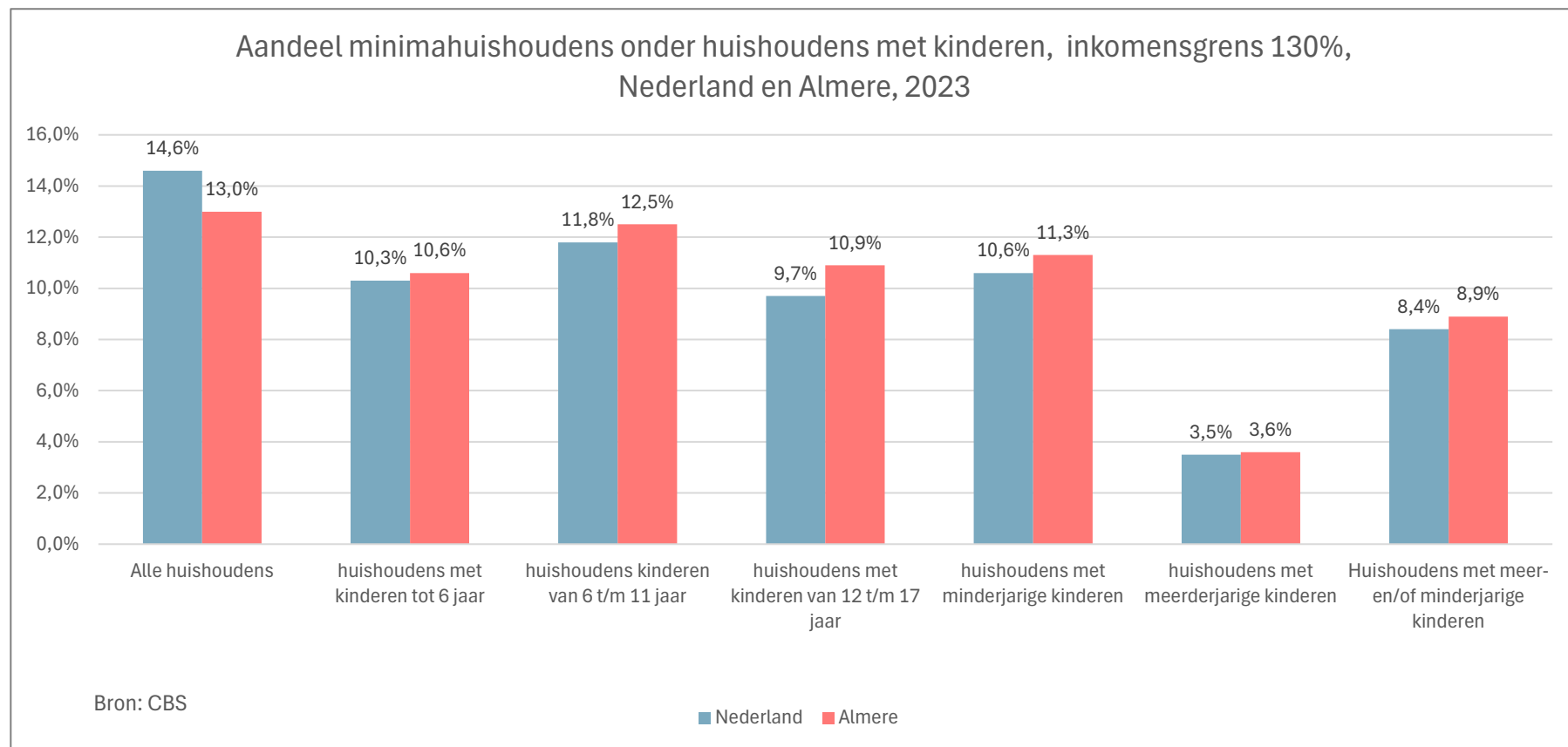
Aandeel minimahuishoudens met inkomensgrens 130%, Nederland en Almere, 2023, naar belangrijkste bron van inkomen

Wanneer we de minima uitsplitsen naar belangrijkste bron van inkomens, dan blijkt dat bijna 90% van de huishoudens met een inkomen uit een werkloosheid- of bijstandsuitkering als voornaamste bron van inkomsten bestaat uit minima. Daarnaast bestaat een relatief hoog aandeel (35%) van de huishoudens met een inkomen uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering uit minima. Slechts 4% van de huishoudens in Almere met een inkomen als werknemer of als zelfstandige bestaat uit minima.

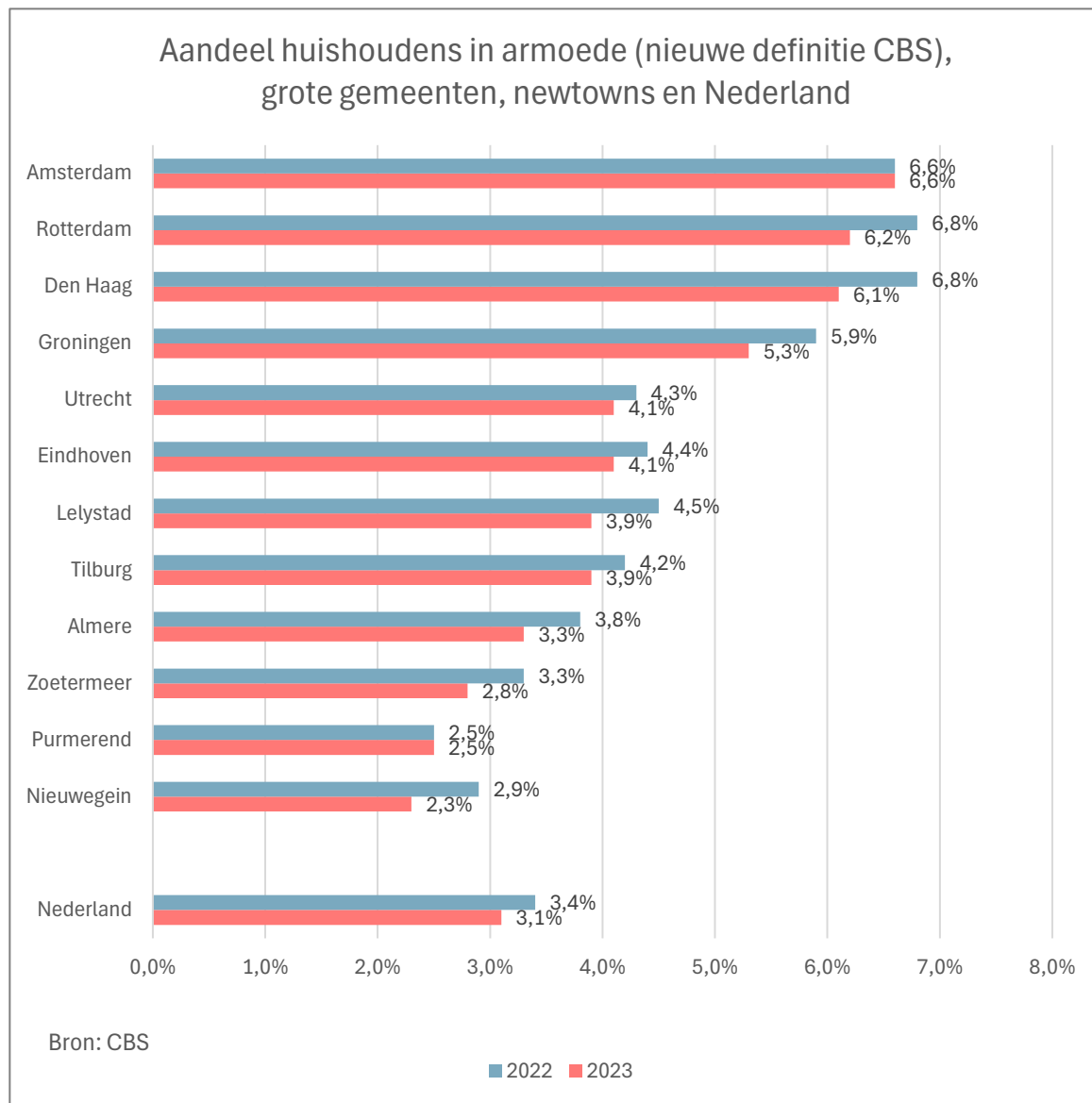
Wanneer we Almere vergelijken met Nederland, zien we geen grote verschillen in het aandeel minima per belangrijkste bron van inkomen.

3. Minimahuishoudens - Verdieping Almere (3)

Almere kent relatief minder minimahuishoudens dan landelijk (inkomensgrens 130% sociaal minimum). Onder huishoudens met kinderen ligt het aandeel minimahuishoudens echter net wat boven het landelijk gemiddelde. Dit geldt voor huishoudens met kinderen uit alle leeftijdsgroepen.

4. Armoede nieuwe definitie - Almere in context

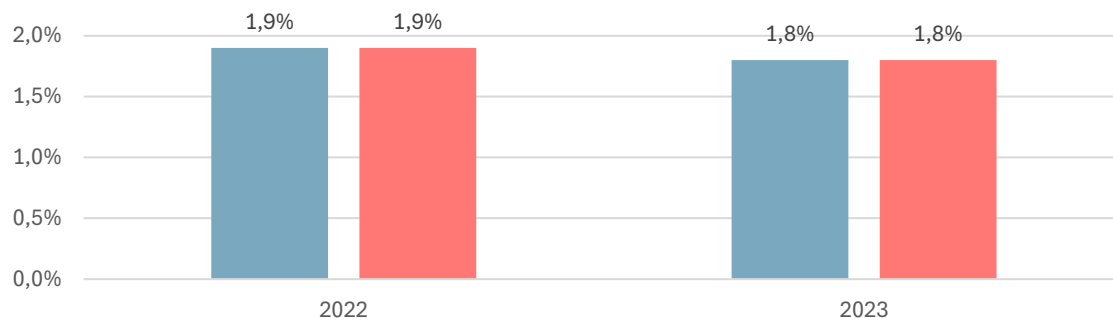

Het CBS heeft een nieuwe methode ontwikkeld om armoede in kaart te brengen. Deze methode maakt gebruik van armoedegrenzen voor verschillende typen huishoudens, daadwerkelijke uitgaven van huishoudens aan wonen, energie en zorg, het besteedbaar inkomen van huishoudens plus het vrij opneembaar vermogen van huishoudens als 'betaalreserve'.

Het aandeel huishoudens in armoede volgens deze nieuwe definitie is vooral hoog in de grote gemeenten. In veel gemeenten en landelijk is het aandeel huishoudens in armoede in 2023 lager dan in 2022. Het aandeel huishoudens in armoede in Almere is in 2023 wat hoger dan in de newtowns Purmerend, Nieuwegein en Zoetermeer en net wat hoger dan landelijk. Ten opzichte van de overige referentiegemeenten is het Almeerse aandeel juist (soms fors) lager.

4. Armoede nieuwe definitie – Verdieping Almere

Aandeel werkenden in armoede (nieuw definitie CBS),
Nederland en Almere

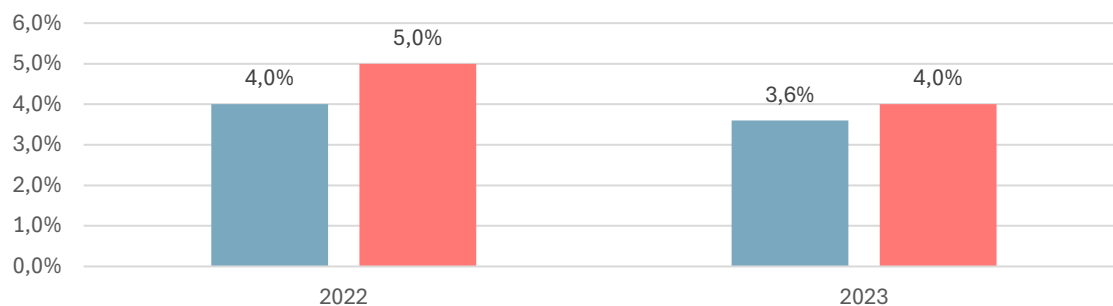

Bron: CBS

■ Nederland ■ Almere

Van alle werkende personen met het voornaamste inkomen uit arbeid of als zelfstandige leeft in 2023 1,8% in een huishouden in armoede. Dit is zowel landelijk als in Almere het geval.

Aandeel kinderen in armoede (nieuwe definitie CBS),
Nederland en Almere

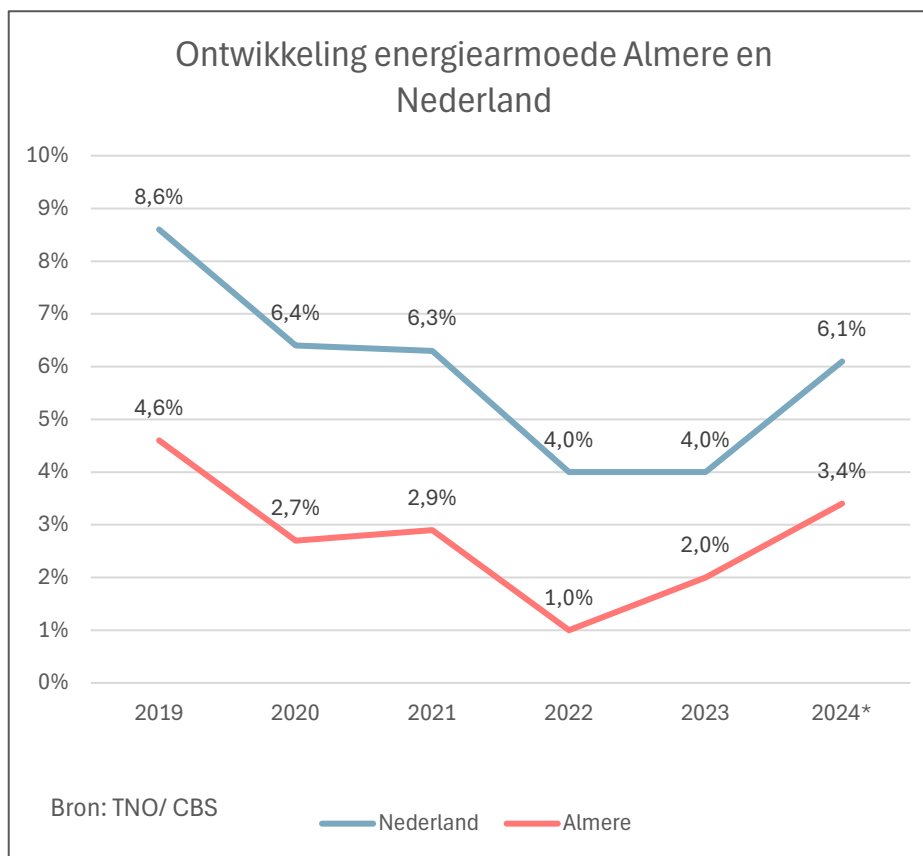
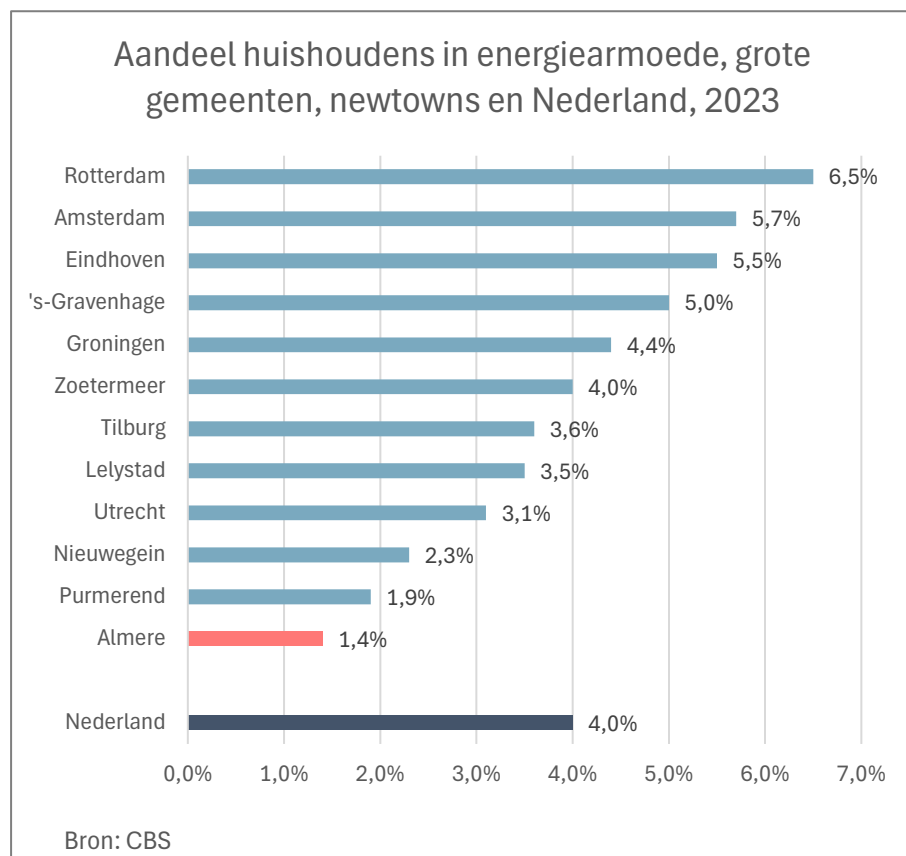

Bron: CBS

■ Nederland ■ Almere

Het aandeel kinderen dat leeft in een huishouden in armoede is wat hoger in Almere dan landelijk. In 2023 woont 4,0% van de Almeerse kinderen in een huishouden in armoede. Landelijk is dat aandeel 3,6%.

5. Energiearmoede - Almere in context (1)

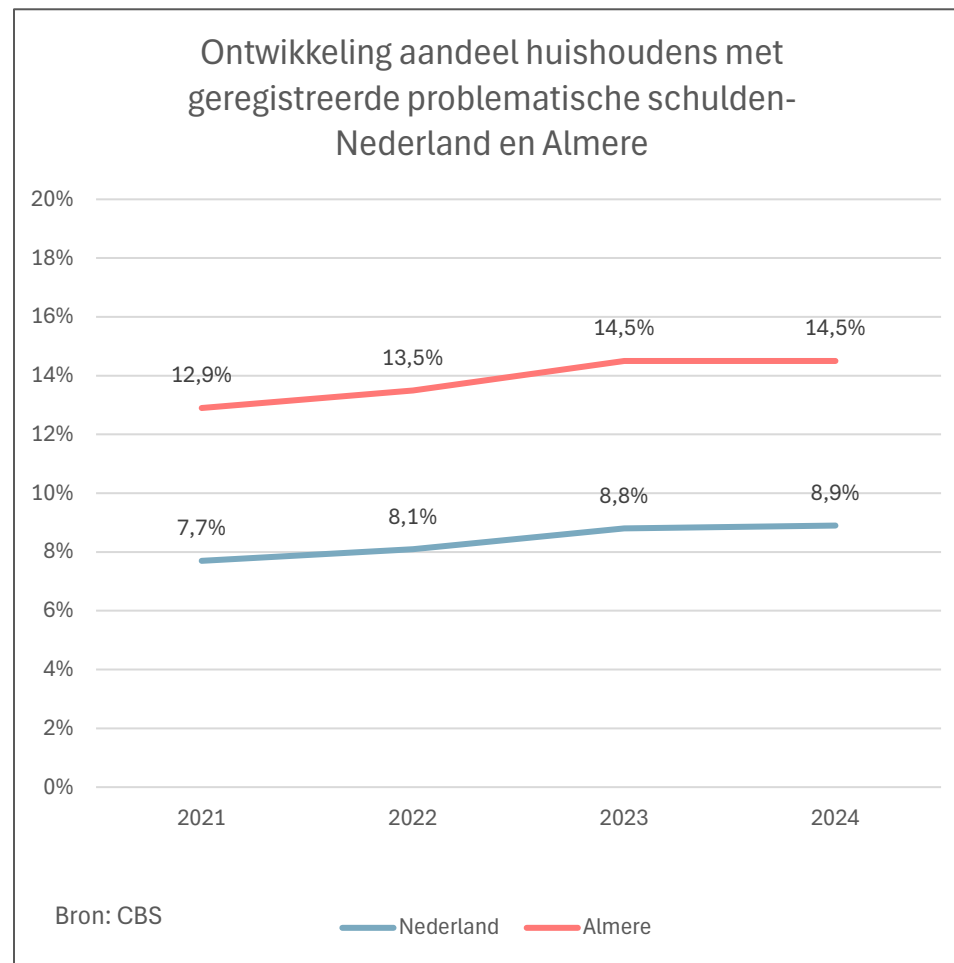
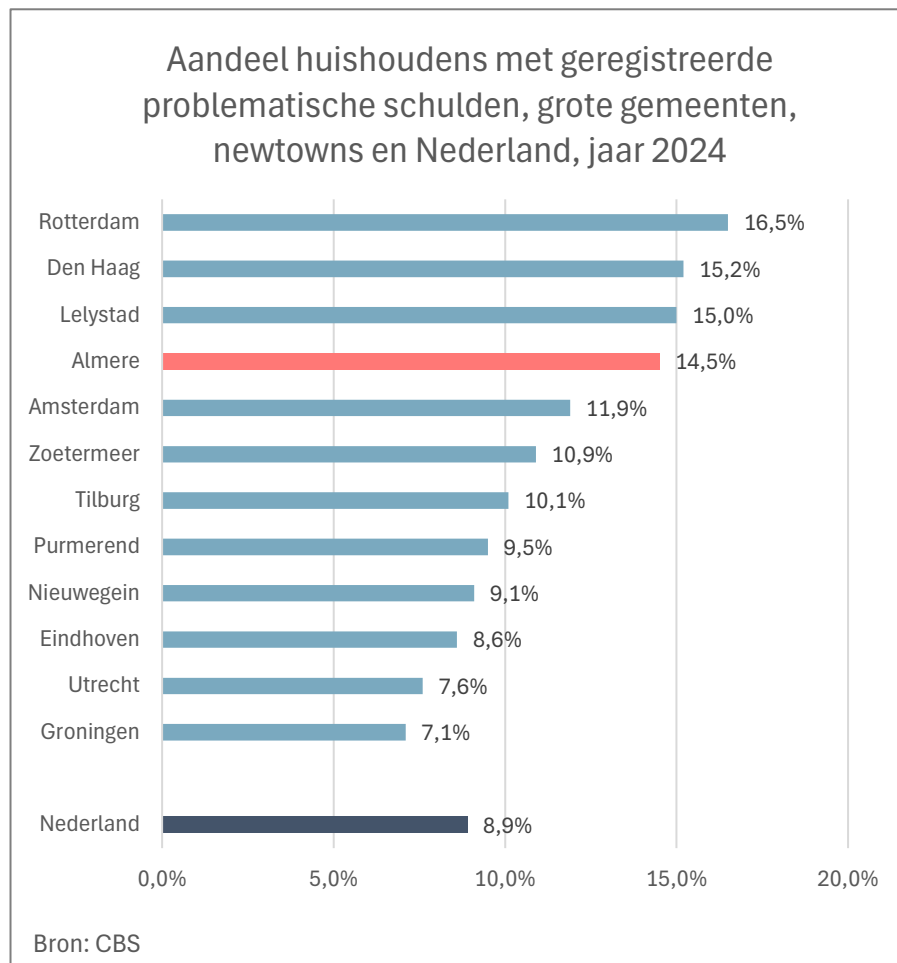
* 2024 betreft door TNO geschatte cijfers

Huishoudens die een laag inkomen hebben en een hoge energierekening hebben en/of wonen in een woning met lage energetische kwaliteit kunnen gezien worden als energiearm.

In 2023 ligt het aandeel huishoudens met energiearmoede in Almere op een lager niveau dan landelijk. Het aandeel huishoudens met energiearmoede in de verschillende referentiegemeenten is (soms fors) hoger. Dit wordt naar verwachting deels ook veroorzaakt door verschillen in bouwjaar van woningen in de verschillende gemeenten. Almere kent relatief weinig oude, energetisch (zeer) slechte woningen.

Het aandeel energiearme huishoudens is zowel in Almere als landelijk tussen 2019 en 2022 afgenomen. Na 2022 is zowel landelijk als in Almere weer een toename te zien van het aandeel huishoudens in energiearmoede. Deze ontwikkelingen kunnen verklaard worden door veranderingen in energieprijzen, met een sterke toename van de energieprijzen tussen 2022 en 2023, maar bijvoorbeeld ook door de compensatie voor hoge energiekosten via een energie toeslag in 2022 en 2023 (o.a. btw verlaging en kortingen op de energierekening).

6. Schulden - Almere in context (2)

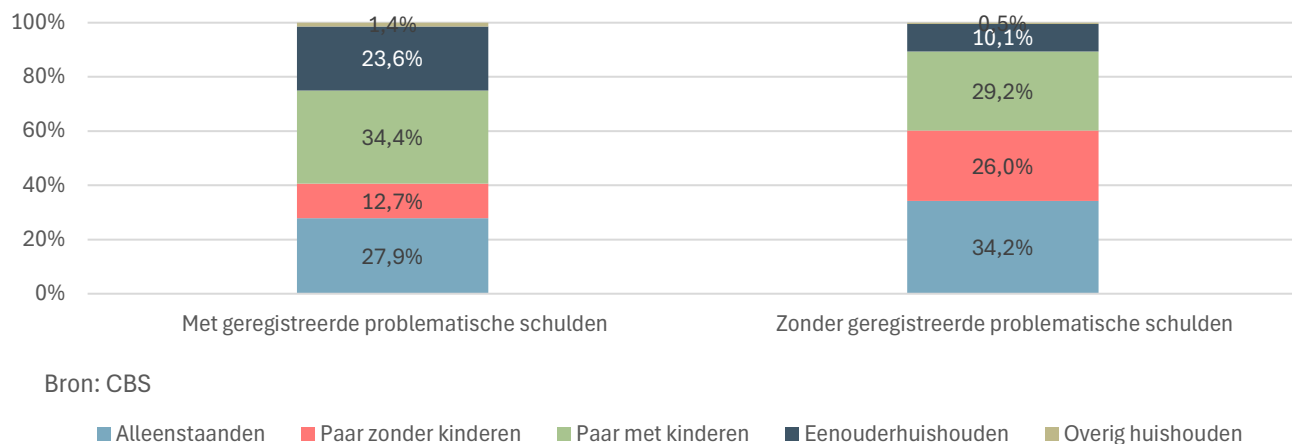

Het aandeel huishoudens met problematische schulden in 2024 is in Almere relatief hoog ten opzichte van het landelijk en ten opzichte van het merendeel van de referentiegemeenten. Zo heeft Almere na Rotterdam, Schiedam (niet getoond), Den Haag en Lelystad het hoogste aantal huishoudens met problematische schulden van alle Nederlandse gemeenten.

Het aandeel huishoudens met problematische schulden in Almere is de periode 2021- 2024 toegenomen van 12,9% in 2021 tot 14,5% in 2024. Ook landelijk en in de verschillende referentiegemeenten is over deze periode een toename te zien.

6. Schulden - Almere in context (3)

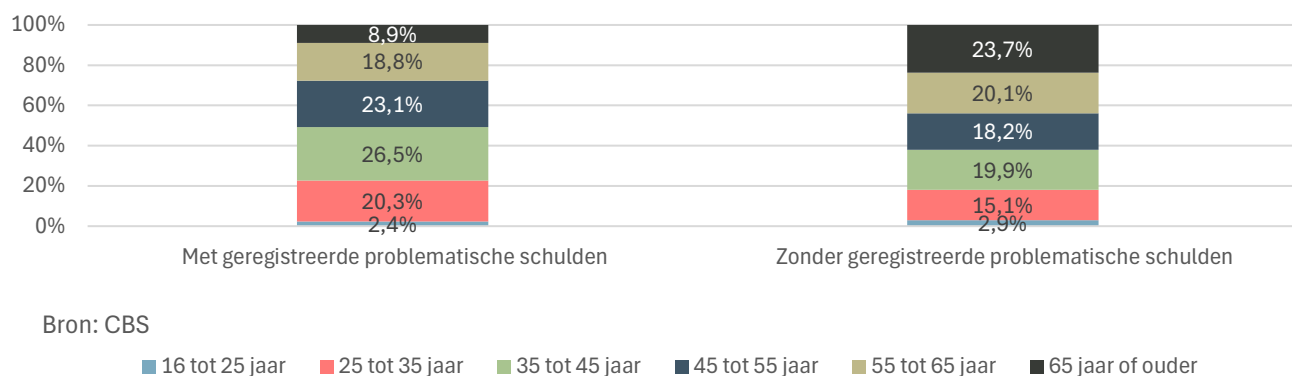
Huishoudens in Almere met en zonder problematische schulden naar huishoudtype, 2024

De figuren hiernaast geven aan hoe de groepen huishoudens met, en huishoudens zonder problematische schulden zijn samengesteld, naar huishoudtype en de leeftijd van de referentiepersoon in het huishouden.

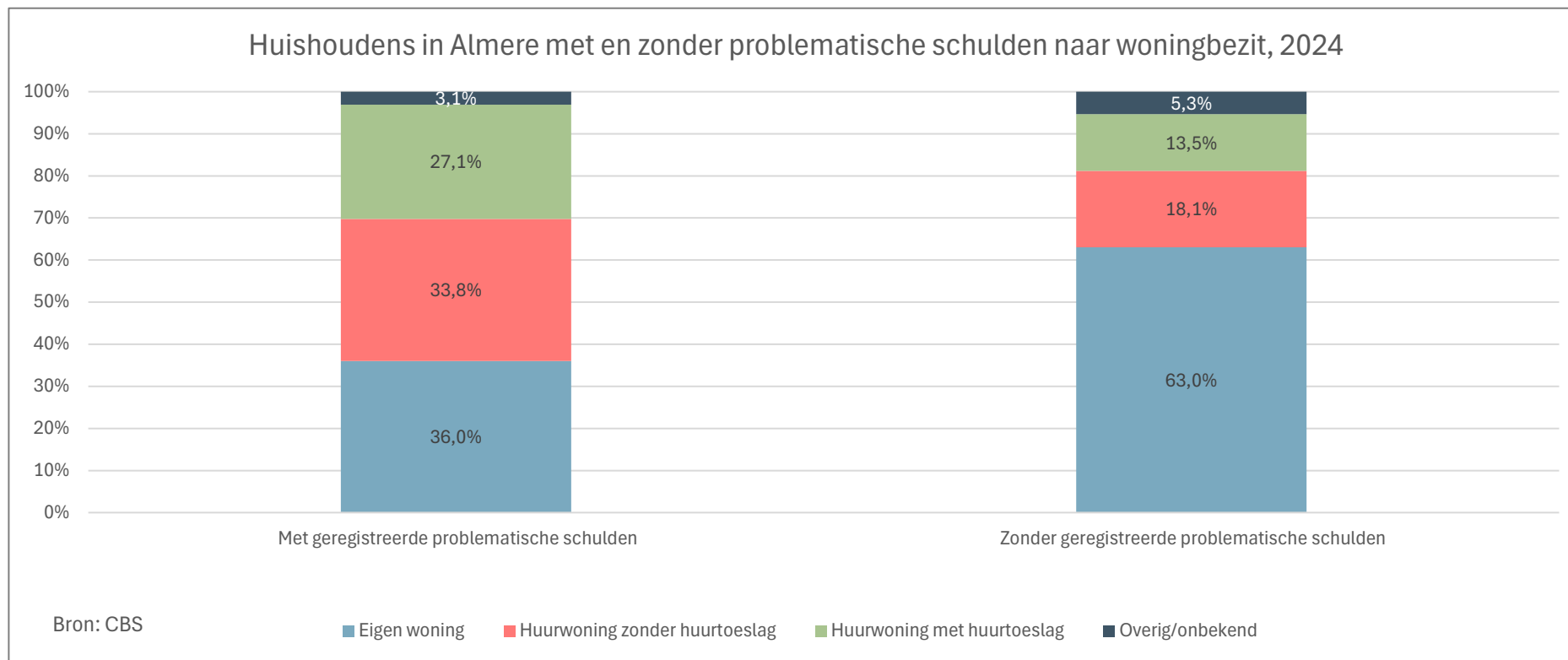
Als we kijken naar de gezinssamenstelling voor huishoudens met en zonder problematische schulden, dan zien we dat huishoudens met problematische schulden relatief vaker bestaan uit eenoudergezinnen en paren met kinderen. Paren zonder kinderen en alleenstaanden hebben verhoudingsgewijs minder vaak geregistreerde problematische schulden.

Aandeel huishoudens in Almere met problematische schulden naar leeftijd referentiepersoon, 2024

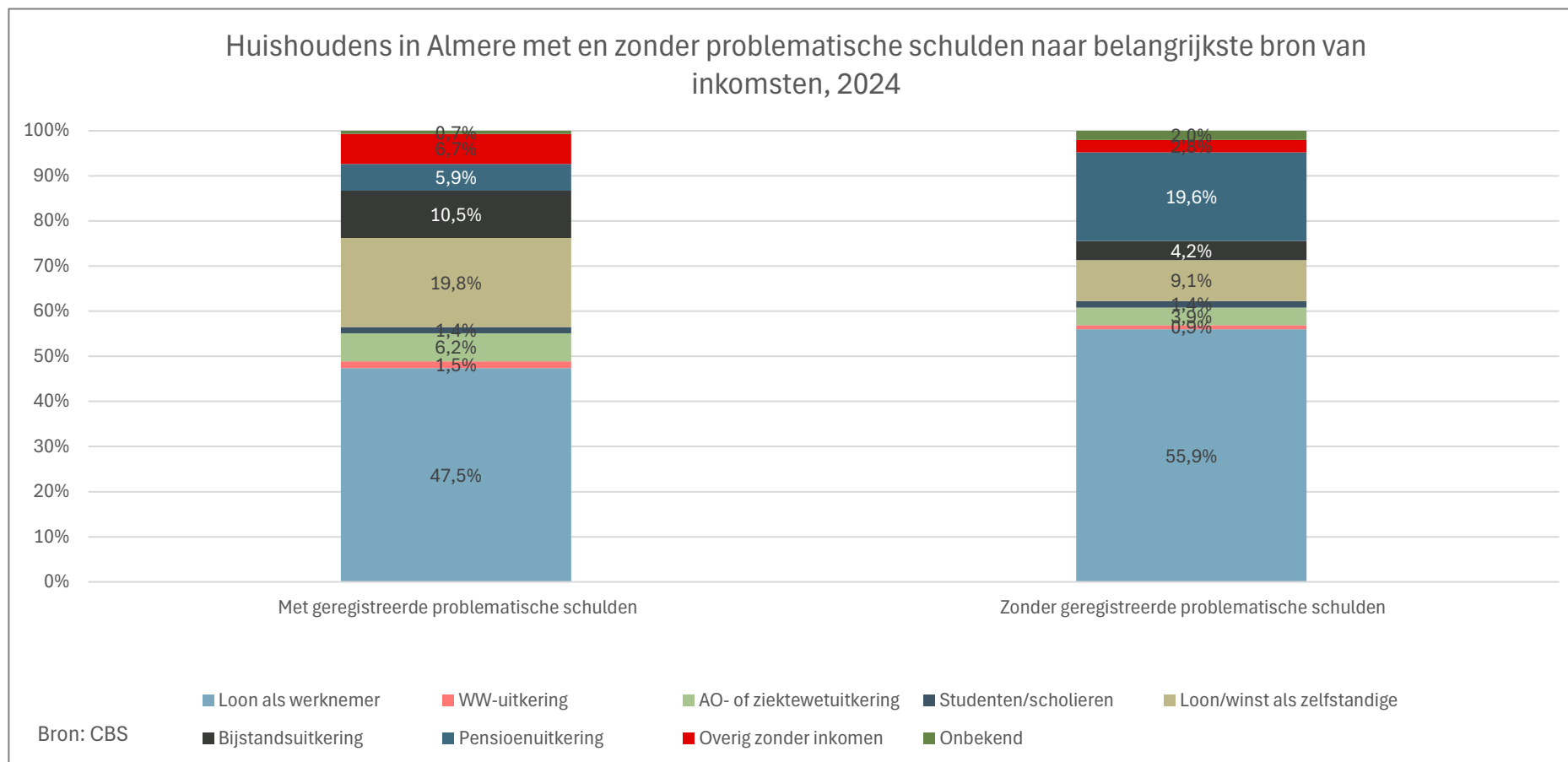
Wanneer we de leeftjdsverdeling van de referentiepersoon (in principe de oudste persoon (man) van het huishouden). vergelijken tussen huishoudens met en zonder geregistreerde problematische schulden, valt op dat de groep met schulden relatief weinig 65 plussers bevat. Daarentegen zijn personen in de leeftijd van 25-55 jaar juist oververtegenwoordigd in de groep met geregistreerde problematische schulden.

6. Schulden - Almere in context (4)

Wanneer we de groep met en zonder problematische schulden onderverdelen naar woningbezit, zien we een relatief hoog aandeel van huishoudens met een eigen woning in de groep zonder problematische schulden.

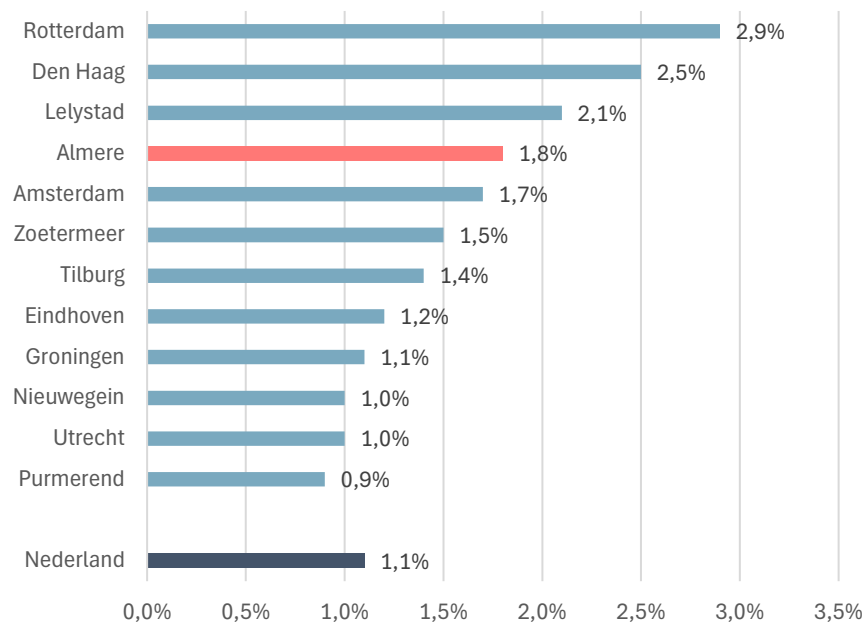
6. Schulden - Almere in context (5)

Wanneer we voor huishoudens met en zonder problematische schulden een vergelijking maken van de verdeling naar belangrijkste bron van inkomsten, dan valt op dat zich onder huishoudens met problematische schulden relatief meer huishoudens bevinden met loon/winst als zelfstandige als belangrijkste inkomstenbron dan onder huishoudens zonder problematische schulden. Ook bestaan huishoudens met problematische schulden relatief vaker uit huishoudens met een uitkering. Ten slotte kan nog opgemerkt worden dat niet alleen in de groep zonder maar ook in de groep met problematische schulden, het grootste aandeel bestaat uit huishoudens met loon als werknemer als belangrijkste bron van inkomsten. Zo bestaat bijna de helft (47,5%) van de groep met problematische schulden uit huishoudens met de belangrijkste inkomsten uit loon als werknemer. Dit kan echter ook (deels) verklaard worden door relatieve grootte van de groep huishoudens met loon als werknemer als belangrijkste bron van inkomsten ten opzichte van de overige groepen.

7. Betalingsachterstand zorgverzekering - Almere in context

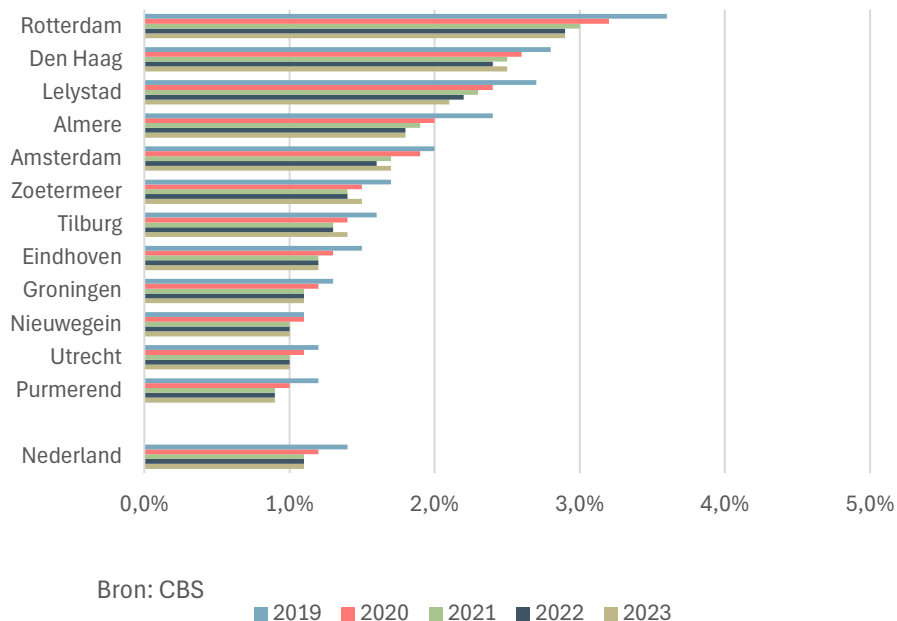
Aandeel personen met betalingsachterstand zorgverzekering, per 31 december 2023, grote gemeenten, newtowns en Nederland

Bron: CBS

Het aandeel personen met een betalingsachterstand zorgverzekering is in Almere relatief hoog ten opzichte van het landelijk en ten opzichte van het aandeel in het merendeel van de referentiegemeenten.

Aandeel personen met betalingsachterstand zorgverzekering per 31 december van het genoemde jaar, grote gemeenten, newtowns en Nederland

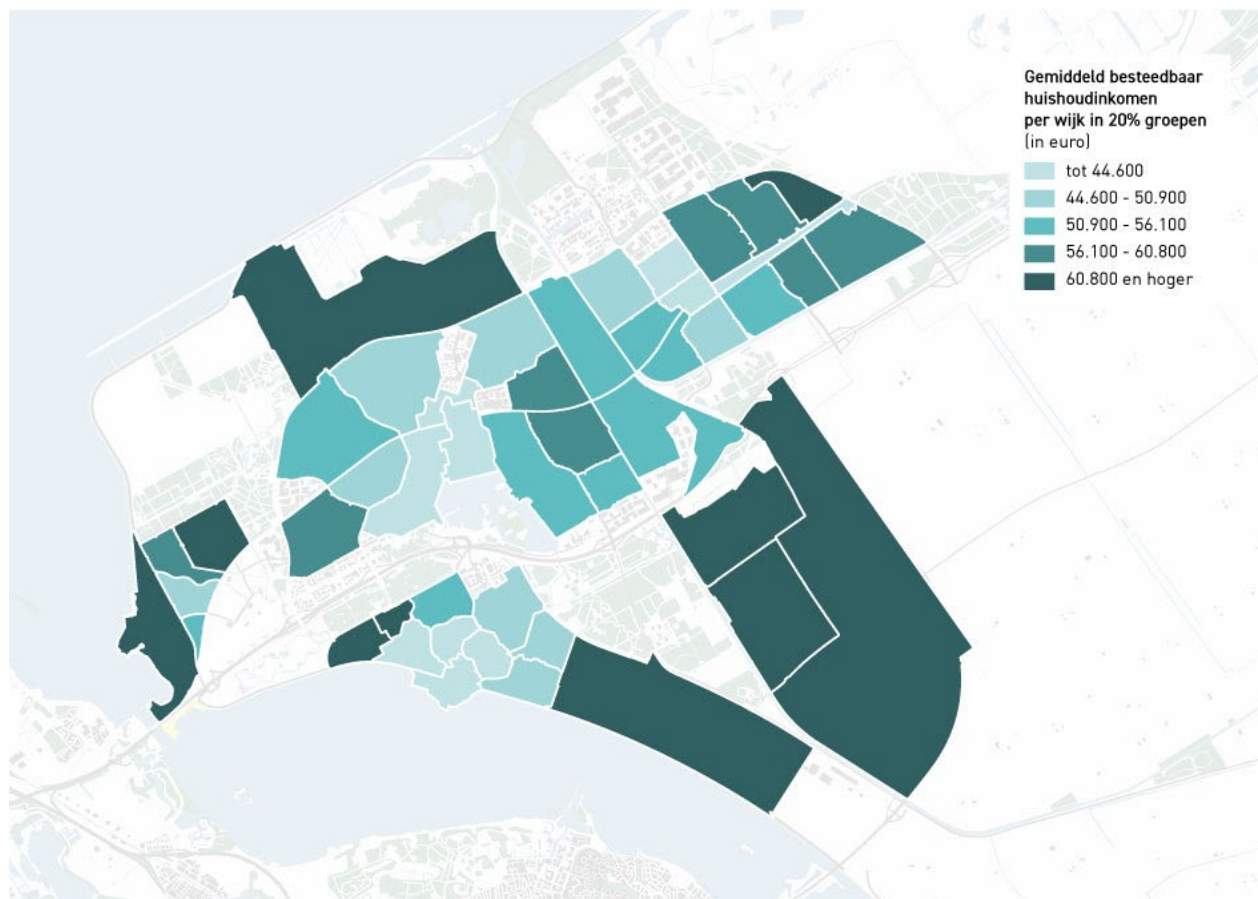

Bron: CBS

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023

Het aandeel personen met een betalingsachterstand in Almere is de periode december 2019- december 2023 afgenomen van 2,4% tot 1,8% per 31 december 2023. Ook landelijk en in de verschillende referentiegemeenten zijn over deze periode (soms sterke) afnames te zien. In een beperkt aantal gemeenten is het aandeel personen met een betalingsachterstand eind 2023 wat toegenomen ten opzichte van het aandeel op 31 december 2022. In Almere is dit aandeel in dit laatste jaar stabiel gebleven.

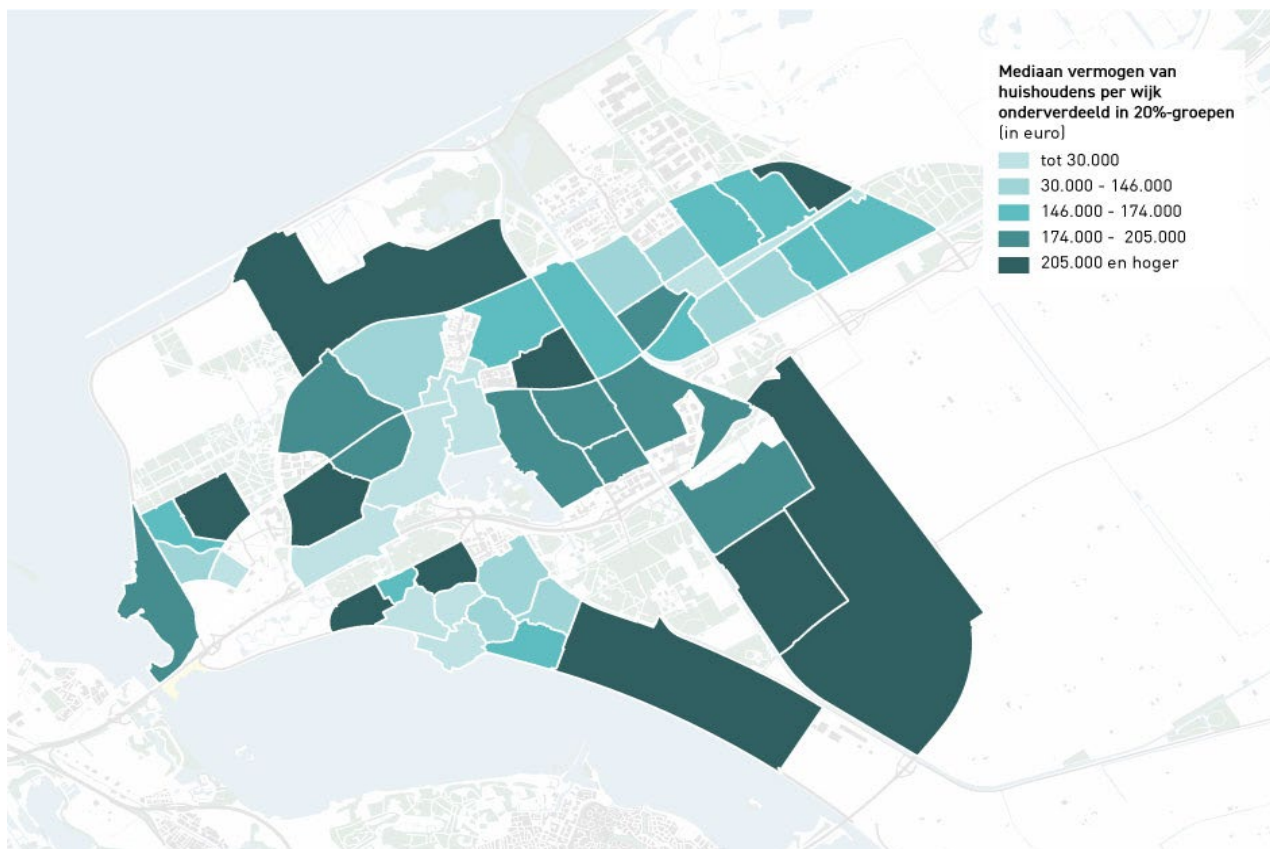
8. Almere - Inkomen naar wijk

De bovenstaande kaart geeft een overzicht van de verdeling van hogere en lagere gemiddelde besteedbare huishoudinkomens over de verschillende Almeerse wijken.

Lagere gemiddelde besteedbare huishoudinkomens komen vooral voor in en rond de stadsdeelcentra.

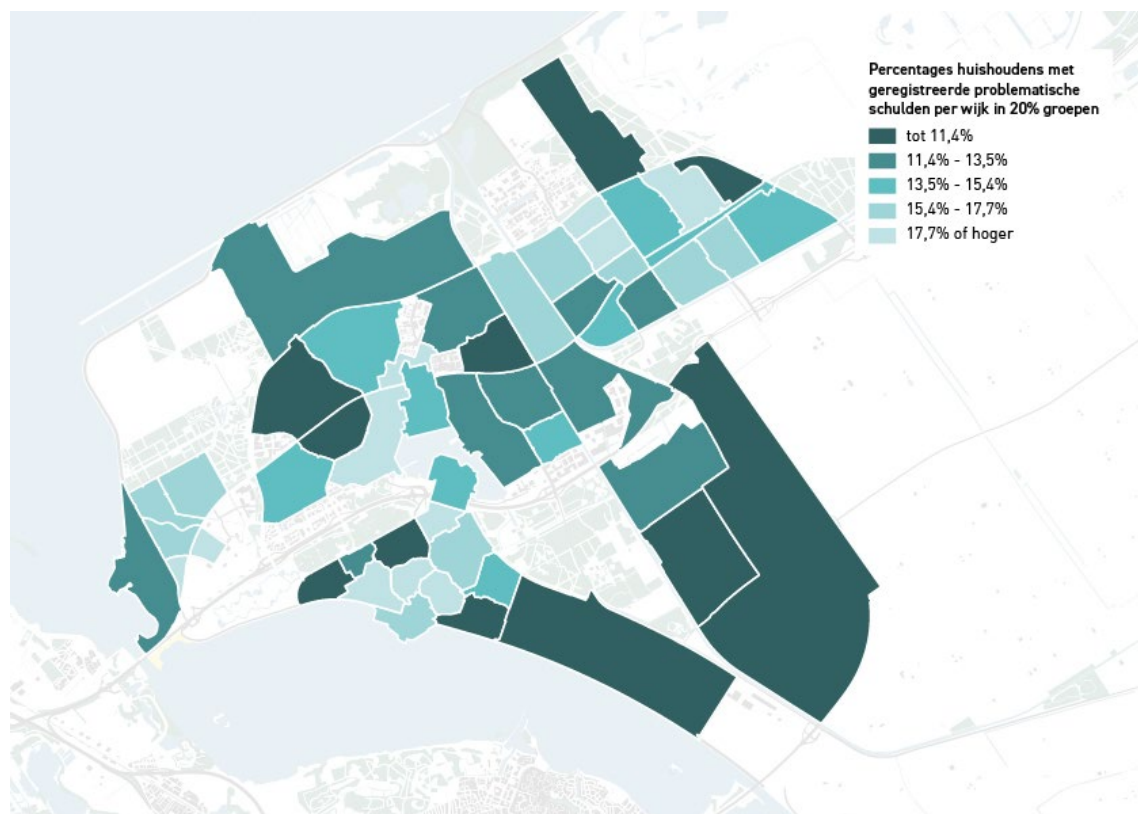
8. Almere - Vermogen naar wijk

De bovenstaande kaart geeft een overzicht van de verdeling van vermogens van huishoudens in de verschillende Almeerse wijken.

De lagere mediane vermogens komen vooral voor in en rond de verschillende stadsdeelcentra.

8. Almere - Schulden naar wijk

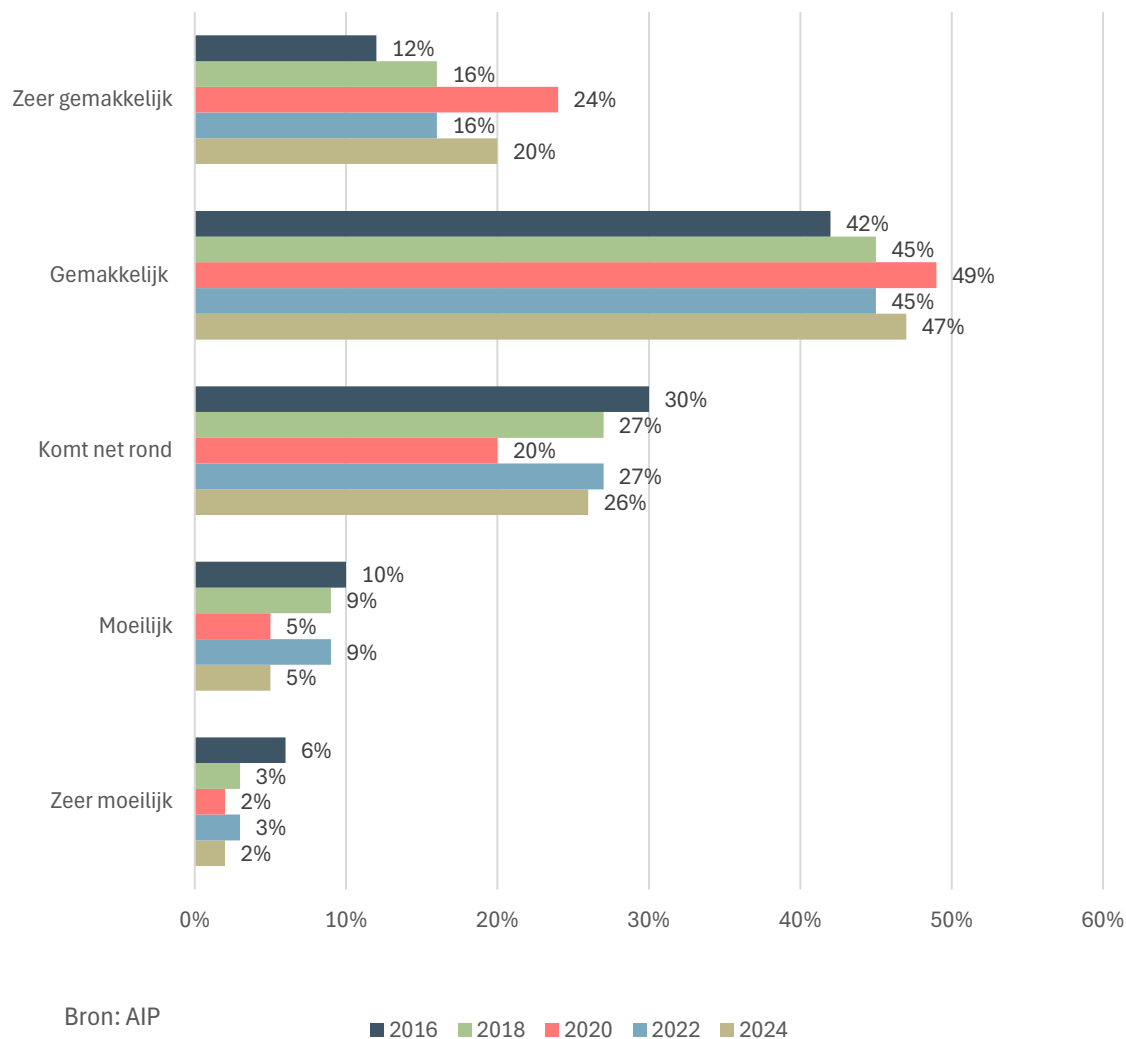
De bovenstaande kaart geeft een overzicht van de verdeling van geregistreerde problematische schulden onder huishoudens in de verschillende Almeerse wijken.

bijna stadsdeelbreed relatief hoog is, terwijl het stadsdeel het wel relatief goed doet op het gebied van inkomen en vermogen (zie p32 en 33).

Huishoudens met een hoger aandeel problematische schulden komen vooral voor in en rond de verschillende stadsdeelcentra. Wat opvalt is dat het aandeel huishoudens met problematische schulden in Almere Poort

9. Rondkomen, lenen en betaalproblemen (1)

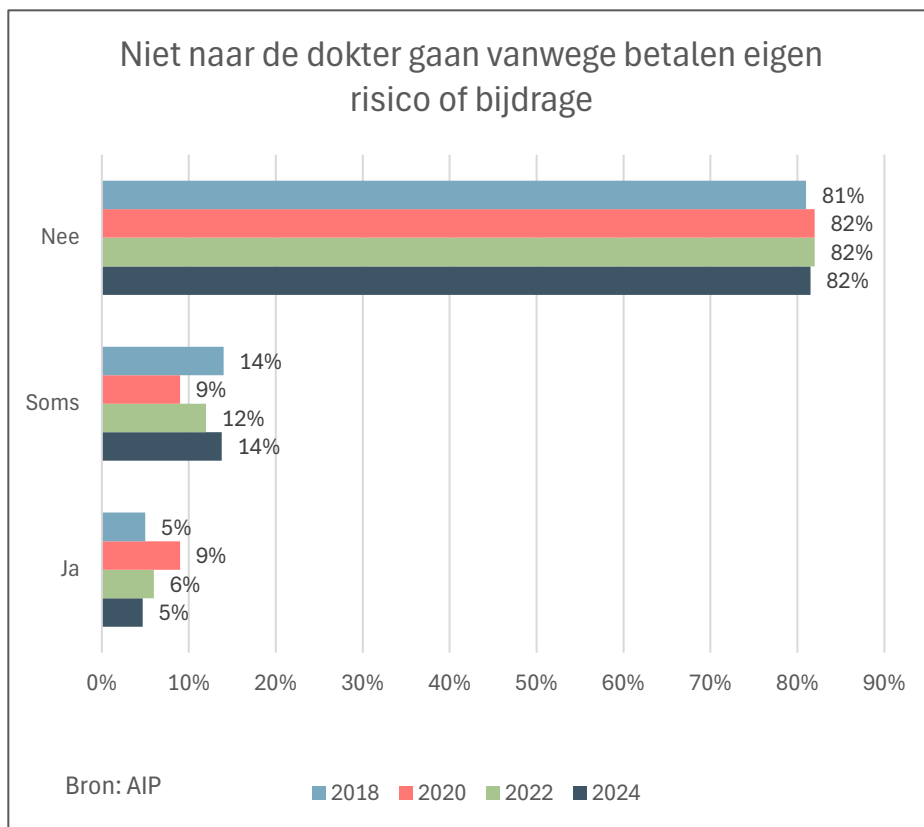
Gemak financieel rondkomen, percentage Almeerders

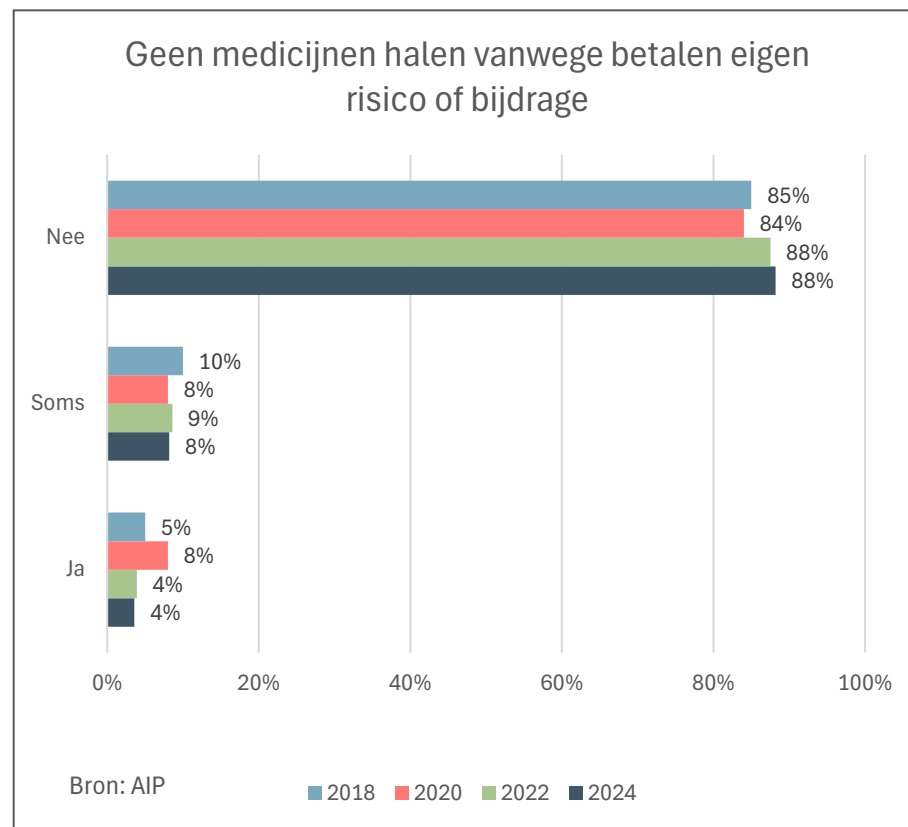
In het tweejaarlijkse vragenlijstonderzoek Almere in de Peiling is aan een groot aantal Almeerders gevraagd in hoeverre zij problemen hebben met rondkomen, leningen hebben en of ze te maken hebben met betalingsachterstanden.

Het aandeel Almeerders dat moeilijk of zeer moeilijk rondkomt lijkt sinds 2016 licht af te nemen tot een aandeel van in totaal 16% in 2016 tot 7% in 2024. Uit het onderzoek Almere in Peiling blijkt dat als we rekening houden met het opleidingsniveau dat hoe hoger het opleidingsniveau, hoe hoger het inkomen en hoe makkelijker huishoudens rondkomen (AIP, 2024). Daarentegen komen alleenstaanden en eenoudergezinnen het minst gemakkelijk rond. Wel lijkt er een positieve trend zichtbaar in het laatste peiljaar voor deze groepen maar een volgende meting zal moeten uitwijzen of deze trend doorzet (AIP, 2024, uitsplitsingen niet weergegeven in de figuur).

9. Rondkomen, lenen en betaalproblemen (2)

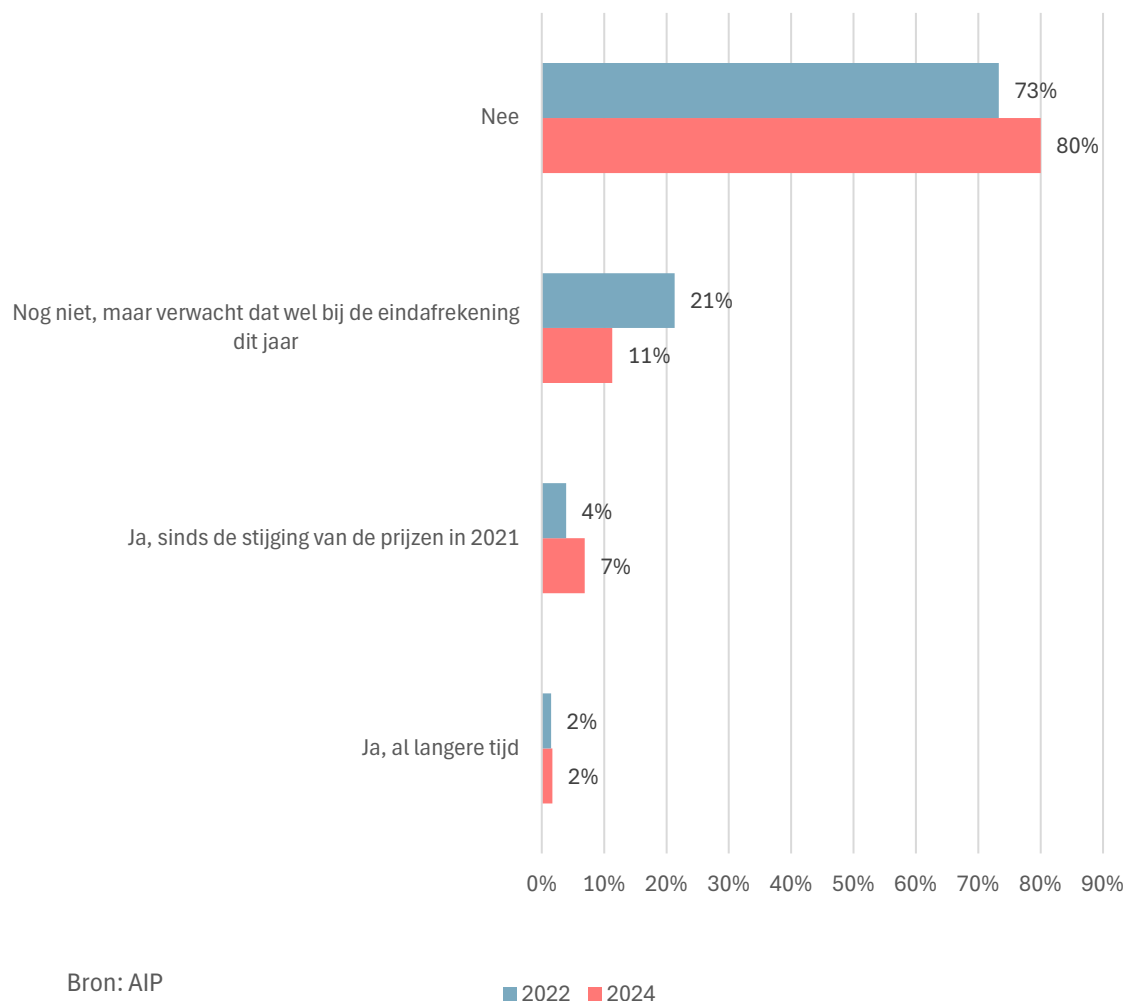
Naast problemen om rond te komen, blijkt uit de vragenlijst van Almere in de Peiling dat in 2024 5% aangeeft de dokter te mijden om financiële redenen en 14% geeft aan dit soms te doen. Deze percentages zijn gelijk aan die in 2018.

Op de vraag of de respondent geen medicijnen haalt vanwege de eigen bijdrage, geeft het merendeel (84-88%) aan dat dit niet zo is. Door de jaren heen schommelt het aandeel dat geen medicijnen haalt vanwege financiële redenen tussen de 4 en 8% en het aandeel waarbij dat soms het geval is schommelt tussen de 8 en 10%.

9. Rondkomen, lenen en betaalproblemen (3)

Moeite om de energierekening te betalen (aandeel Almeerders)

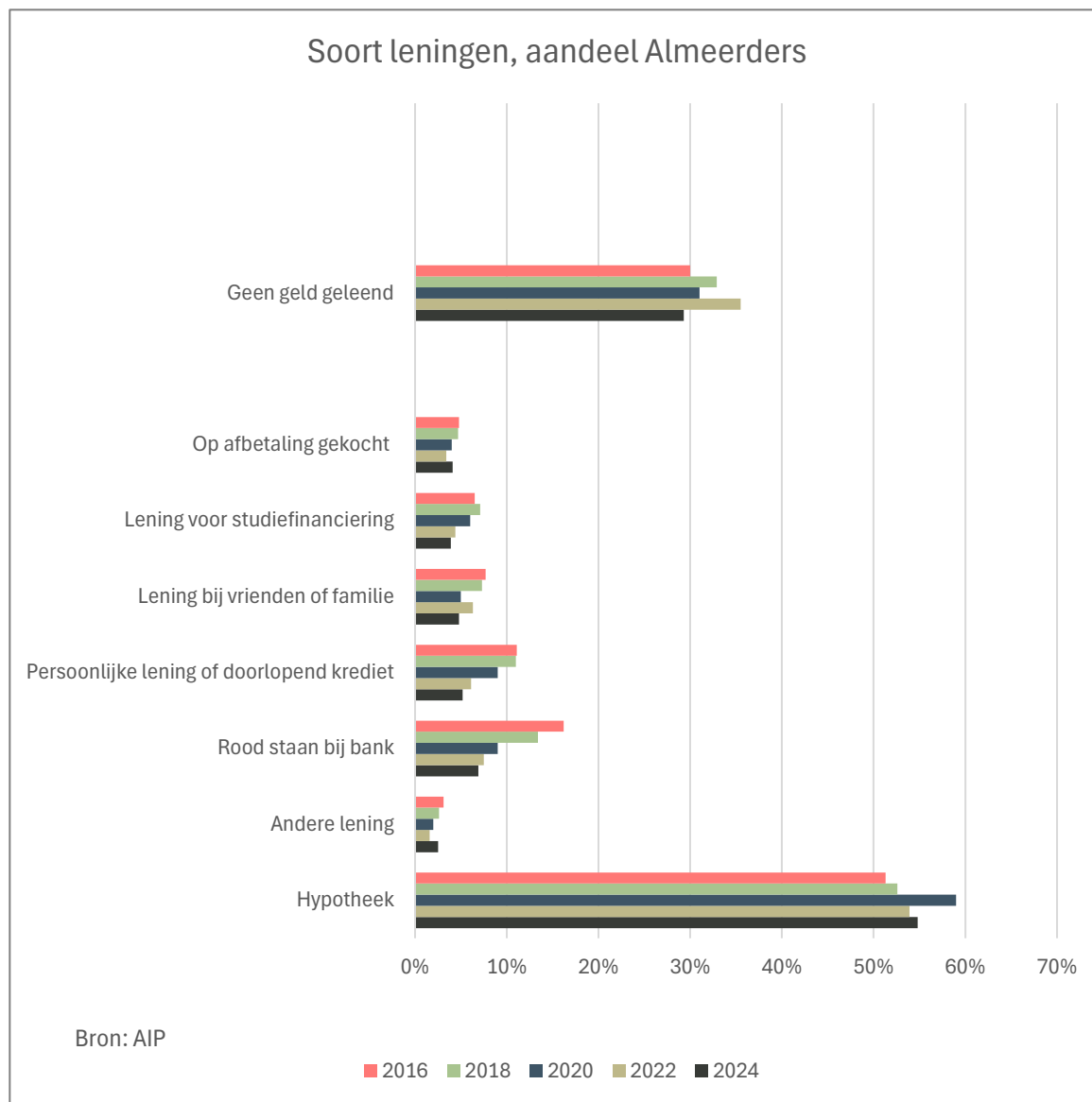

In het vragenlijstonderzoek Almere in de Peiling zijn respondenten ook gevraagd of ze moeite hebben om de energierekening te betalen.

Vier op de vijf Almeerders geven bij de peiling in 2024 aan dat zij hier geen moeite mee hebben (80%). De overige Almeerders zijn minder positief. Het grootste deel van hen geeft aan op het moment van de peiling nog geen moeite met betalen te hebben maar dit bij de eindafrekening dit wel verwachten.

Als er gekeken wordt naar de verschillen in 2024 ten opzichte van 2022 is het aandeel Almeerders dat *geen* moeite heeft met het betalen van de energierekening toegenomen.

9. Rondkomen, lenen en betaalproblemen (4)

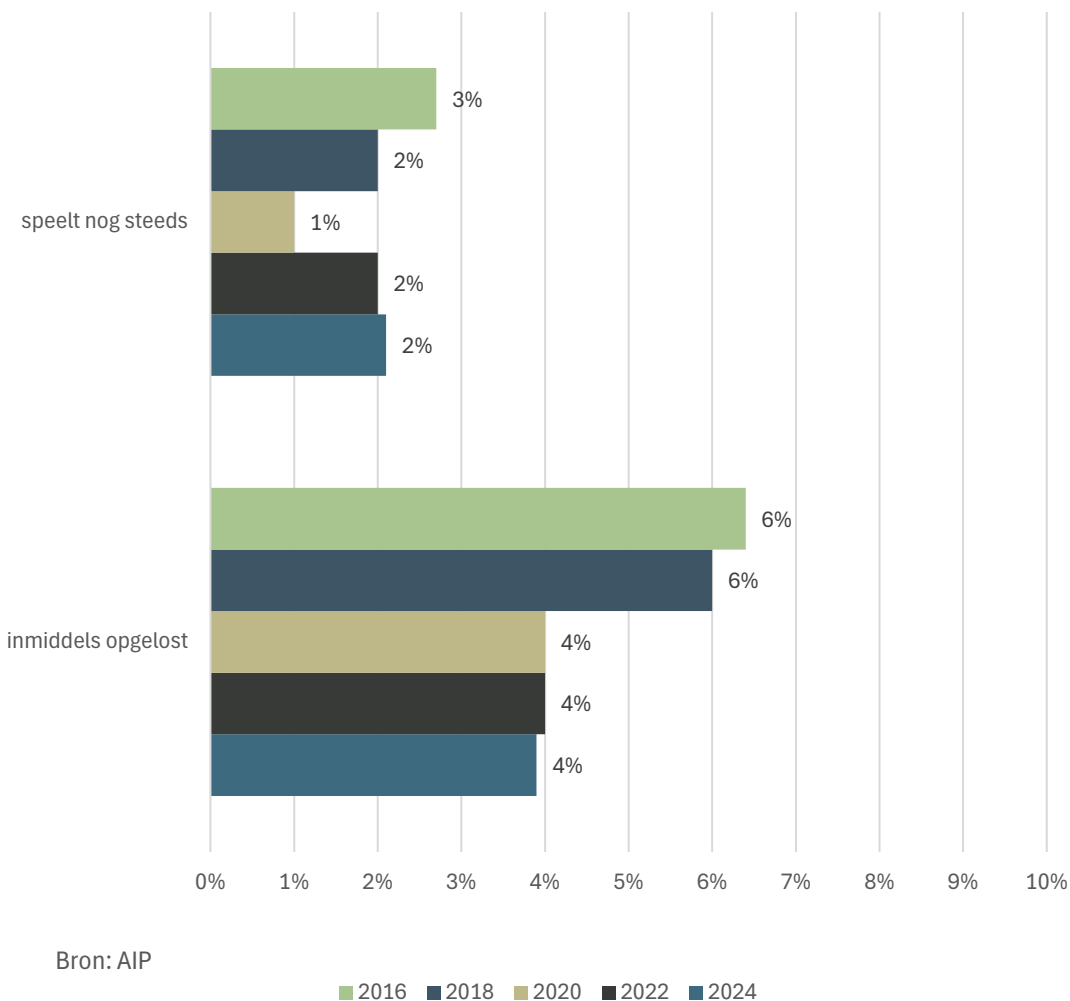
Door de jaren heen geeft zo'n een op de drie Almeerders aan dat ze *geen* geld geleend hebben. Het aandeel Almeerders dat aangeeft geen geld geleend te hebben is 29% in 2024. Dat aandeel is iets lager dan de voorgaande jaren.

Van de respondenten die wel aangeven geld geleend te hebben heeft het merendeel (ook) een hypotheek als lening. Ook persoonlijke leningen of doorlopende kredieten en rood staan bij de bank komen relatief vaak voor.

In 2024 is het aandeel Almeerders dat aangeeft rood te staan en/ of gebruik maakt van een persoonlijke lening of een doorlopend krediet afgenomen ten opzichte van eerdere jaren.

9. Rondkomen, lenen en betaalproblemen (5)

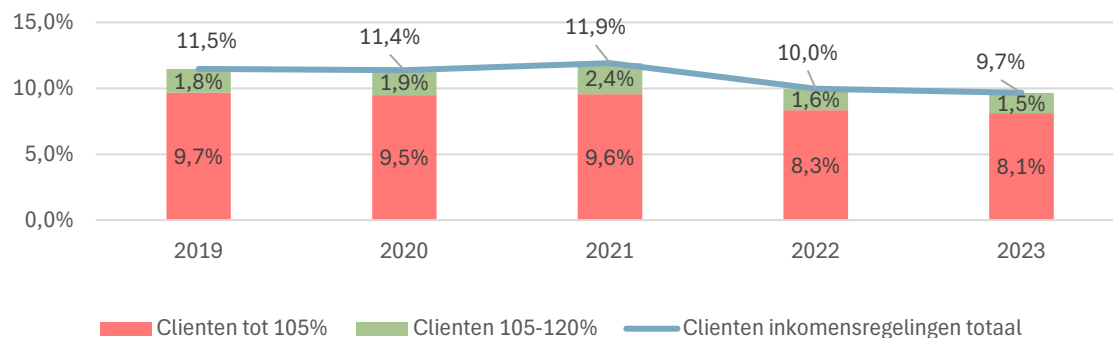
Aandeel Almeeders met een betaalachterstand

Het aandeel Almeeders dat aangeeft een betalingsachterstand te hebben is door de tijd heen afgenomen. In 2016 had 9% te maken gehad met een nog spelende of al opgeloste betalingsachterstand. Het grootste deel van deze betalingsachterstanden was opgelost. In 2024 had nog 6% van de Almeeders te maken met een betalingsachterstand. Ook in dat jaar waren de genoemde betalingsachterstanden voor het grootste deel al opgelost (4% heeft al opgeloste achterstanden, bij 2% geldt de achterstand nog steeds)

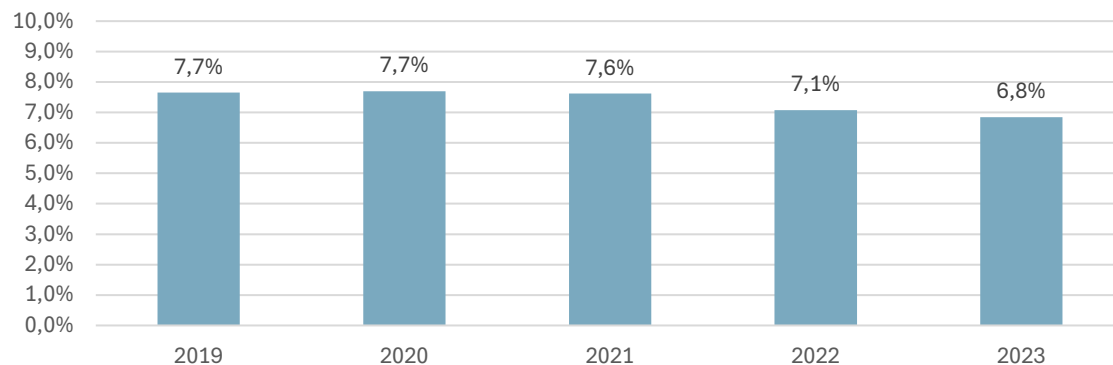
10. Ondersteuning minima (1)

Ontwikkeling aandeel huishoudens dat gebruik maakt van inkomensregelingen als aandeel van het totaal aantal Almeerse huishoudens

Bron: Databestanden Clienten inkomensregelingen

Ontwikkeling aandeel huishoudens dat langer dan 3 jaar gebruik maakt van een of meerdere inkomensregelingen

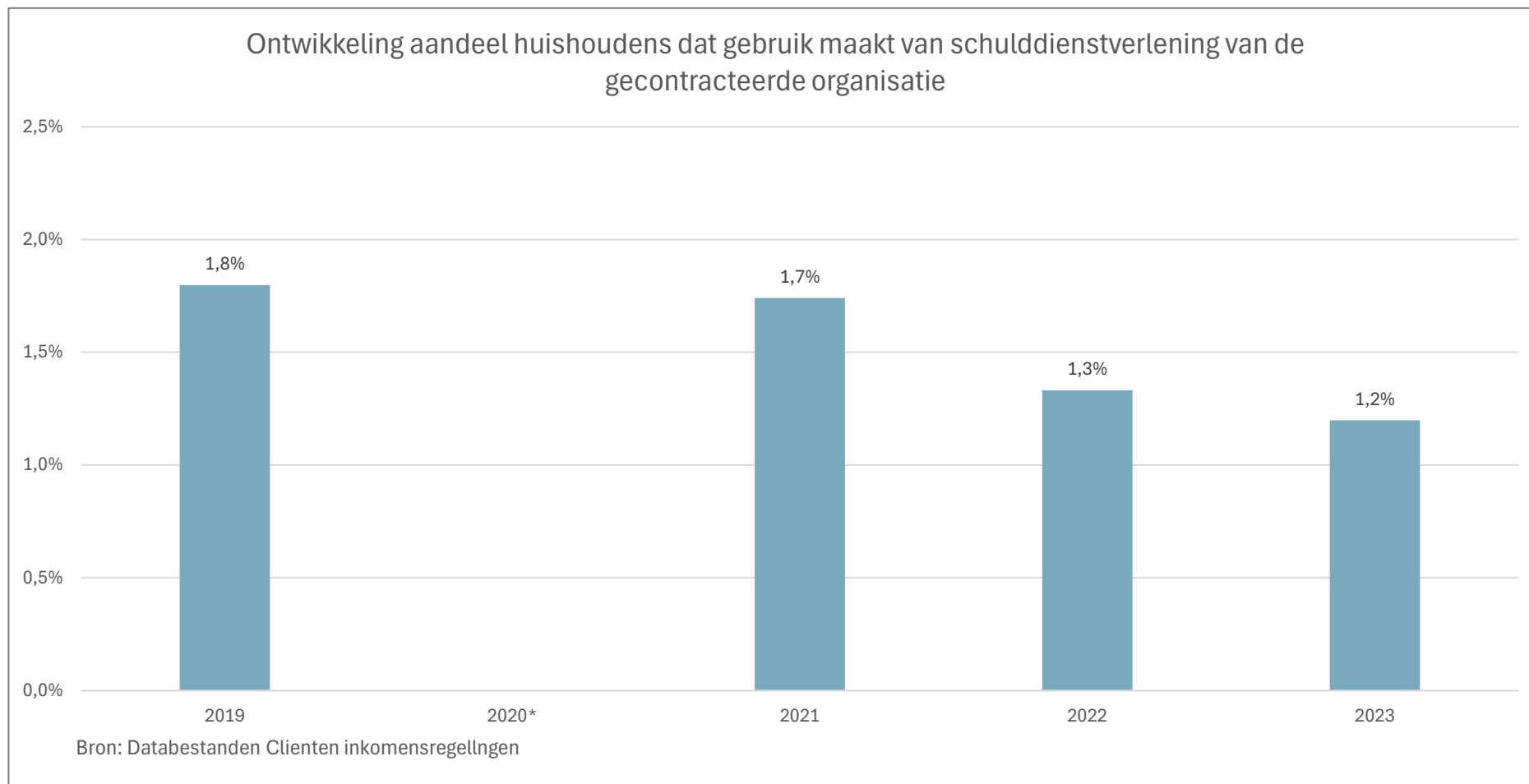
Bron: Databestanden Clienten inkomensregelingen

De gemeente maakt jaarlijks een overzicht van het aantal huishoudens dat gebruik maakt van een of meerdere van de volgende inkomensregelingen: de algemene bijstand, de aanvullende inkomensverzekering ouderen, de bijzondere bijstand, de individuele inkomens toeslag, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, het woonlastenfonds en de collectieve zorgverzekering minima. Het gebruik van inkomensregelingen geeft een indicatie van het inkomen van huishoudens. Inherent aan het gebruik van inkomensregelingen is immers dat het inkomen van huishoudens die er beroep op doen *in de meeste gevallen* niet hoger is dan 105% of 120% van het sociaal minimum (afhankelijk van de regeling).

Het aandeel huishoudens dat gebruik maakt van inkomensregelingen is de afgelopen vijf jaar afgenomen. Ook het aandeel huishoudens dat langdurig, dit wil hier zeggen, drie jaar of langer een of meerdere inkomensregelingen gebruikt is door de jaren heen afgenomen.

De dalingen willen echter niet direct zeggen dat het aandeel huishoudens met een laag inkomen in Almere per definitie ook afgenomen is. Huishoudens kunnen bijvoorbeeld een laag inkomen vergaren uit een laag betaalde baan, een klein pensioen of een niet goed lopende onderneming. Als deze huishoudens geen gebruik maken van inkomensregelingen, blijven deze huishoudens bij deze overzichten onder de radar.

10. Ondersteuning minima (2)

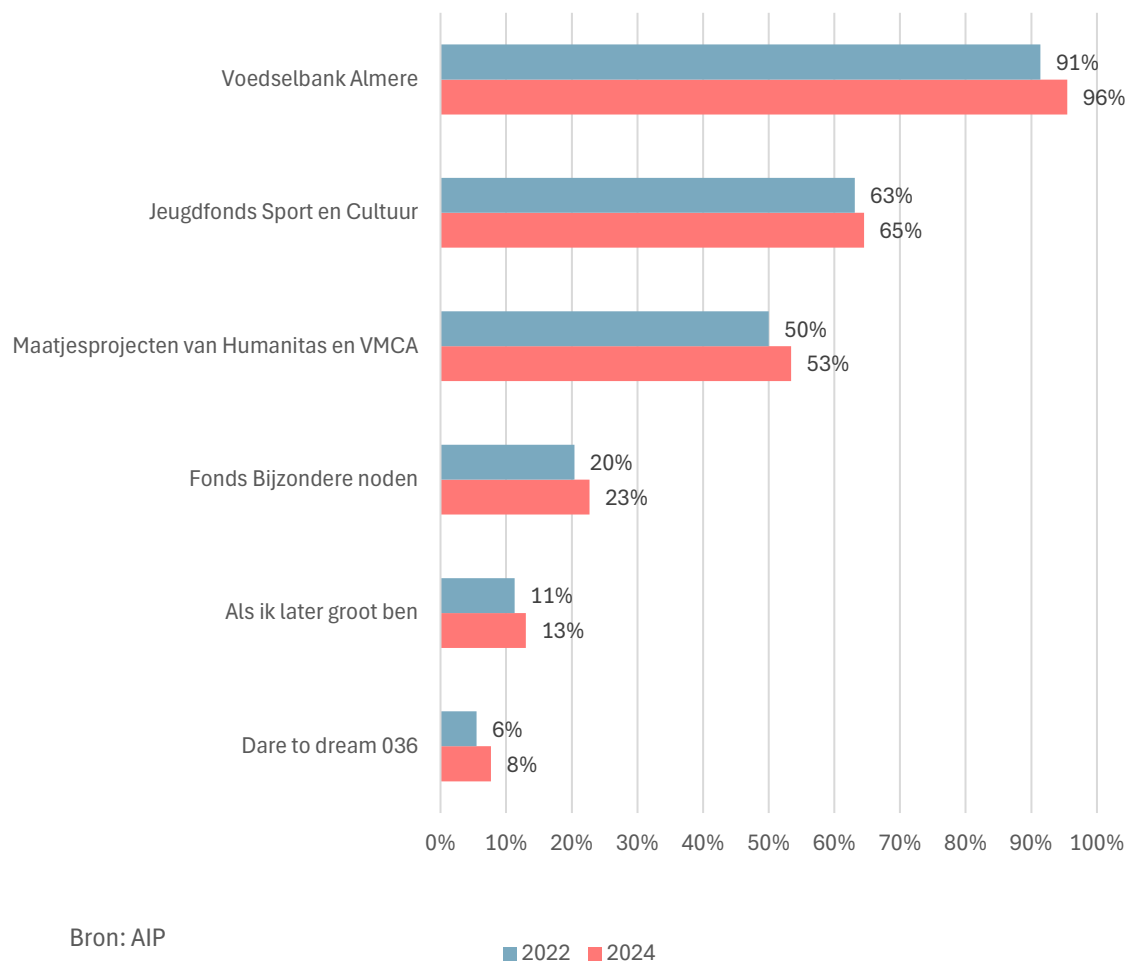
Note. * voor 2020 zijn er geen gegevens beschikbaar.

Almeerse huishoudens die budgetproblemen hebben kunnen zich wenden tot de door gemeente Almere gecontracteerde organisatie. Afhankelijk van de uitkomsten van een intakegesprek kan deze organisatie cliënten vervolgens opnemen in een schulddienstverleningstraject, doorverwijzen naar ondersteuning bij het stabiliseren van schulden of het alleen laten bij het geven van advies. De ondersteuning schuldstabilisatie wordt vervolgens door een andere organisatie uitgevoerd.

Het aandeel huishoudens dat in de afgelopen vijf jaar gebruik heeft gemaakt van een van deze vormen van schulddienstverlening is in de afgelopen vijf jaar afgenomen.

11. Bekendheid en gebruik stichtingen (1)

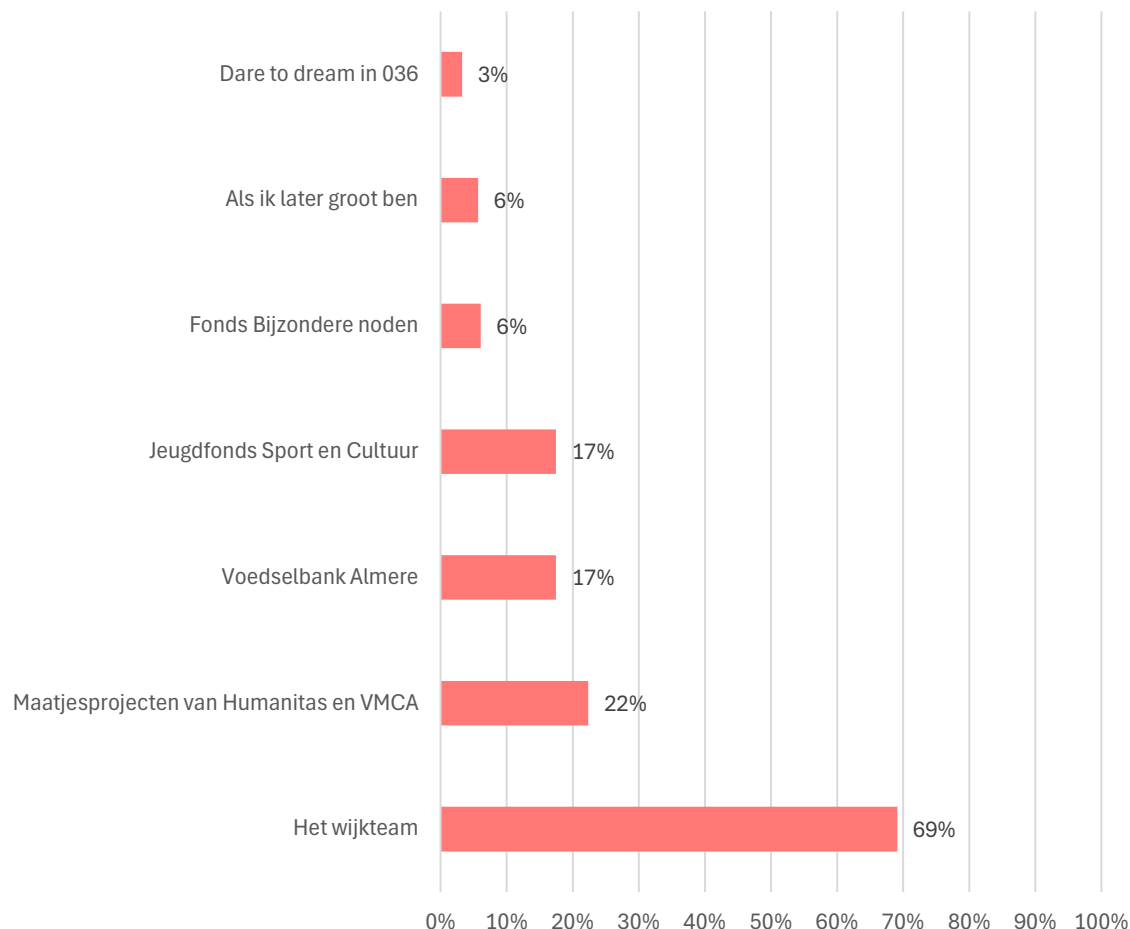
Aandeel Almeerders die weten wat de organisaties/
stichtingen doen (N=1.567)

Respondenten van het onderzoek Almere in de Peiling zijn ook gevraagd in hoeverre zij verschillende Almeerse organisaties kennen. Van de organisaties en stichtingen die Almeerders kunnen helpen is Voedselbank Almere het meest bekend. Vrijwel alle Almeerders, 96%, weten wat de voedselbank doet. Naast de de voedselbank zijn het jeugdfonds Sport en Cultuur en de maatjesprojecten van Humanitas en de Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere (VMCA) het meest bekend. De bekendheid van de verschillende organisaties en stichtingen is in 2024 in het algemeen wat toegenomen ten opzichte van de vorige peiling.

11. Bekendheid en gebruik stichtingen (2)

Verdeling gebruik wijkteam en/ of stichtingen (N=246)

Bron: AIP

De respondenten zijn in 2024 ook gevraagd in hoeverre zij gebruik maken van de Almeerse wijkteams of de van de hierboven genoemde organisaties en stichtingen. Een op twintig van de ondervraagde Almeerders (5%) geeft aan van het aanbod van een of meerdere van de organisaties gebruik te maken.

Van de groep die gebruik maakt van de beschikbare organisaties, maakt de meerderheid (69%) vooral (ook) gebruik van het wijkteam. Van de personen die gebruik maken van stichtingen maken de meeste respondenten gebruik van Maatjesprojecten van Humanitas en VMCA (22%), gevolgd door de Voedselbank Almere (17%).

Data en methode, definities

Voor deze monitor heeft het team Onderzoek & Statistiek een overzicht gemaakt van de gegevens uit beschikbare bronnen over inkomens, vermogens en schulden van inwoners Almere en inwoners van referentiegebieden.

In overleg met de beleidsadviseur Werk en Inkomen van de gemeente Almere zijn de volgende gemeenten als referentiegemeenten voor Almere geselecteerd:

Grote gemeenten: Groningen, Rotterdam, Tilburg, Eindhoven, Den Haag, Amsterdam, Utrecht.
Newtowns: Lelystad, Nieuwegein, Purmerend, Zoetermeer

De geselecteerde grote gemeenten zijn de gemeenten die in de verschillende jaargangen van de rapportage Cliënten inkomensregelingen als referentiegebied gebruikt zijn. De geselecteerde newtowns zijn een selectie uit de gemeenten uit de newtown alliantie (NTA), aangevuld met de gemeente Lelystad. Naast de hierboven beschreven gemeenten is ook Nederland, het landelijke beeld, als referentie gebruikt.

Onderliggende databronnen van het onderzoek zijn zowel registerdata als uitkomsten van het grootschalige vragenlijstonderzoek Almere in Peiling.

- *Registerdata*

In de monitor zijn uitkomsten van onderzoeken van het CBS en TNO en CBS op basis van registerdata weergegeven. De meest gebruikte achterliggende bestanden zijn onderdeel van het Integrale Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV) van het CBS. Bij het weergegeven van het aandeel minimahuishoudens onder huishoudens met verschillende eigenschappen is in overleg met de beleidsadviseur Werk en Inkomen ervoor gekozen om deze weergaven te richten op huishoudens tot de inkomensgrens van 130% sociaal minimum.

Een andere gebruikte bron gebaseerd op registerdata zijn de databestanden Cliënten inkomensregelingen. Deze databestanden geven een overzicht van het gebruik van zes inkomensregelingen en schulddienstverlening door huishoudens in Almere (zie verder hieronder). De databestanden worden jaarlijks door het team Onderzoek & Statistiek van de gemeente opgesteld. De databestanden geven informatie over het

gebruik van inkomensregelingen en schulddienstverlening door Almeerse huishoudens.

- *Almere in de Peiling*

De stadsenquête Almere in de Peiling wordt elke twee jaar uitgevoerd door het Team Onderzoek & Statistiek van de gemeente Almere. De peilingen worden uitgezet naar een groep Almeerders, willekeurig geselecteerd uit de Basis Registratie Personen, aangevuld met leden van het gemeentelijke onderzoekspanel. Vanwege de lengte van de vragenlijst is de lijst in 2024 in drie delen gesplitst. In totaal zijn er in 2024 25.000 Almeerders uitgenodigd om deel uit te maken van het onderzoek. De enquête is dat jaar ingevuld door 4.583 personen, waarbij de lijst gericht op sociale thema's is ingevuld door 1.916 respondenten. De respons overall bedraagt 18%. De uitkomsten van het onderzoek zijn niet gewogen. Hiervoor is gekozen omdat het effect van correctie door wegen zeer gering was. De bereidheid om mee te doen aan enquêtes verschilt o.a. wel wat naar opleidingsniveau. Dat betekent dat de resultaten van de peiling voor Almere als geheel voor sommige onderwerpen op enig moment wat vertekend zijn, maar dat veranderingen in de tijd wel degelijk goed te volgen zijn. De enquête Almere in de Peiling geeft alleen informatie over inwoners van de gemeente Almere en dus niet over inwoners van de referentiegebieden.

In de overzichten worden voor alle achterliggende databronnen voor zover mogelijk gegevens van het meest recente meetmoment en de vier meetmomenten daarvoor meegenomen.

Dieper in op de definities

Gegevens CBS

Particuliere huishoudens

Eén of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf, dus niet-bedrijfsmatig, voorzien in de dagelijkse levensbehoeften

Populatie gegevens besteedbaar huishoudinkomen

De populatie betreft alle particuliere huishoudens met inkomen per 1 januari van het verslagjaar, exclusief studentenhuishoudens.

Leeftijd referentiepersoon

Voor huishoudens wordt een leeftijd toegekend op basis van één persoon uit het huishouden. Dit is de referentiepersoon. Dit is in principe de oudste persoon (man) van het huishouden.

Data, methode, definities (2)

Gemiddeld besteedbaar inkomen (van een huishouden)

Het bruto-inkomen verminderd met betaalde inkomensoverdrachten, premies inkomensverzekeringen, premies ziektekostenverzekeringen en belastingen op inkomen en vermogen. Betaalde inkomensoverdrachten bestaan uit overdrachten tussen huishoudens zoals alimentatie betaald aan de ex-echtgeno(o)t(e). Premies inkomensverzekeringen betreffen premies betaald voor sociale verzekeringen, volksverzekeringen en particuliere verzekeringen in verband met werkloosheid, ziekte en arbeidsongeschiktheid en ouderdom en nabestaanden.

Populatie gegevens inkomensverdeling in 20% groepen

Inkomensverdeling van particuliere huishoudens (incl. studentenhuishoudens) met inkomen per 20% groep van de landelijke verdeling van het besteedbaar huishoudinkomen (tabel 3.3 CBS IVV)

Populatie Huishoudens met inkomen tot ... %-grens van het sociaal minimum

Het wettelijk bestaansminimum zoals dat in de politieke besluitvorming is vastgesteld.

Het sociaal minimum bestaat uit de bijstandsuitkering en het AOW-pensioen. Het bedrag is afhankelijk van de levenssituatie (alleenstaand, alleenstaande ouder, samenwonend met partner) en de leeftijd. Voor huishoudens met minderjarige kinderen wordt het bedrag aangevuld met kinderbijslag en kindgebondenbudget. Ook bestaat er vaak recht op huurtoeslag en zorgtoeslag.

De doelpopulatie heeft betrekking op alle particuliere huishoudens met inkomen, per 1 januari van het verslagjaar, maar studentenhuishoudens en huishoudens die slechts een deel van het jaar inkomen hadden zijn buiten beschouwing gebleven.

Samenstelling van het huishouden

Particuliere huishoudens worden onderscheiden naar samenstelling van het huishouden, te weten: een eenpersoonshuishouden bestaat uit een persoon die alleen in een (deel van een) woonruimte is gehuisvest en zelf in de dagelijkse levensbehoeften voorziet of die woonruimte deelt met anderen zonder met hen gemeenschappelijk in de dagelijkse levensbehoeften te voorzien

Meerpersoonshuishouden bestaat uit twee of meer personen die samen in een (deel van een) woonruimte zijn gehuisvest en gemeenschappelijk in hun dagelijkse levensbehoeften voorzien. De meerpersoonshuishoudens

worden verder onderverdeeld in 'paar zonder kinderen (zonder anderen)', 'paar met kinderen (zonder anderen)', 'eenoudergezin (zonder anderen)' en 'overige meerpersoonshuishoudens' (huishoudens met anderen (bv. inwonende ouder van het echtpaar/eenouder of inwonende huisvriend) en meergezinshuishoudens).

Mediaan vermogen

Mediaan vermogen van particuliere huishoudens (exclusief studentenhuishoudens).

De mediaan is het middelste getal wanneer alle getallen van laag naar hoog worden gesorteerd. Vermogen is het saldo van bezittingen en schulden. Bezittingen worden gevormd door bank- en spaartegoeden, effecten, de eigen woning, overig onroerend goed, ondernemingsvermogen, aanmerkelijk belang en de overige bezittingen. De schulden omvatten onder meer schulden ten behoeve van een eigen woning en consumptief krediet.

Vermogen: gemiddeld vermogen en vermogen in 20% groepen

De populatie voor de Vermogensstatistiek bestaat uit alle particuliere huishoudens in Nederland. Uitgezonderd zijn personen die in instellingen, inrichtingen en tehuizen verblijven en (personen in) particuliere huishoudens waarvan geen inkomens- en vermogensgegevens vastgesteld kunnen worden. Vermogen is het saldo van bezittingen en schulden. De bezittingen bestaan vooral uit banktegoeden, effecten, onroerend goed (waaronder de eigen woning) en ondernemingsvermogen. De schulden omvatten onder meer de schuld ten behoeve van een eigen woning en consumptief krediet. De huishoudens zijn naar hoogte van hun vermogen in vijf groepen (kwintielen) met een gelijk aantal huishoudens verdeeld. De vermogensgrenzen tussen deze vijf 20%-groepen verschillen van jaar tot jaar.

(bron: [Aanvullende onderzoeksbeschrijving Vermogensstatistiek van huishoudens \(vanaf 2006\) | CBS](#))

Langdurige minimahuishoudens

Huishoudens die langdurig (4 jaar en langer) van een inkomen onder de gebruikte inkomensgrens moeten rondkomen. De gegevens hebben betrekking op alle particuliere huishoudens met inkomen, per 1 januari van het verslagjaar. Studentenhuishoudens en huishoudens die slechts een deel van het jaar inkomen hadden zijn buiten beschouwing gebleven.

Belangrijkste inkomensbron van een huishouden

De bron waaruit een huishouden het meeste inkomen ontvangt.

Huishoudens in armoede- nieuwe definitie CBS

Een huishouden beschikt na het betalen van de daadwerkelijke lasten aan wonen, energie en basiszorg over te weinig geld voor de minimaal noodzakelijke uitgaven aan overige basisbehoeften.

Voor de afbakening van armoede gebruikt het CBS de nieuwe methode om armoedegrenzen voor verschillende typen huishoudens, daadwerkelijke uitgaven van huishoudens aan wonen, energie en zorg, het besteedbaar inkomen van huishoudens en het vrij opneembaar vermogen van huishoudens dat afgebakend wordt met de 'betaalreserve' per huishouden. De betaalreserve is hierbij de waarde van de totale bezittingen van een huishouden, exclusief de waarde van de eigen woning, exclusief negatief gewaardeerde vermogensbestanddelen en exclusief pensioenvermogen. (bron: [Armoede en schulden | CBS](#))

Werkenden- onderverdeling huishoudens in armoede

Persoon in de leeftijd van 15 tot 75 jaar waarvoor het inkomen uit arbeid of als zelfstandige de voornaamste inkomensbron is.

Huishoudens met geregistreeerde problematische schulden

Een huishouden met minstens één geregistreeerde problematische schuld in een groot aantal landelijke registraties, waaronder oninbare schulden bij de Belastingdienst, het volgen van een WSNP-traject en betalingsachterstanden die geregistreerd staan bij BKR.

De populatie bestaat uit alle particuliere huishoudens in Nederland, zoals vastgesteld op 1 januari van het verslagjaar. Alleen voor personen van 16 jaar en ouder is bepaald of zij geregistreeerde problematische schulden hebben. Met ingang van verslagjaar 2022 is de definitie van geregistreeerde problematische schulden iets aangepast. Vanwege de toevoeging van vier bronnen aan de definitie van geregistreeerde problematische schulden is er een trendbreuk zichtbaar met eerdere jaren. In deze rapportage hebben we er daarom voor gekozen alleen de jaren vanaf 2021 weer te geven, die zijn berekend met de nieuwe definitie. zie verder: [Schuldenproblematiek in beeld](#)

Betalingsachterstanden zorgpremie

Personen van 18 jaar en ouder die verzekerd zijn volgens de Zorgverzekeringwet maar die minimaal 6 maanden geen premie voor hun basisverzekering betaald hebben en die een verhoogde zorgpremie betalen op 31 december. ([StatLine - Betalingsachterstand zorgpremie; regio per 31 december](#))

Gegevens TNO/ CBS

Energiearmoede

Huishoudens die een laag inkomen hebben en een hoge energierekening hebben en/of wonen in een woning met lage energetische kwaliteit kunnen gezien worden als energiearm. In deze rapportage zijn gegevens weergegeven van huishoudens die vallen onder de definitie van energiearme huishoudens onder de categorieën LIHE en/of LILEK van TNO/ CBS. Deze indicator geeft een gecombineerde definitie van armoede weer: op betaalbaarheid (laag inkomen, hoge energierekening) en woningkwaliteit (lage energetische kwaliteit woning).

Databestanden cliënten inkomensregelingen

Huishoudens

Particuliere huishouden volgens de indeling Huishvorm_SAA van het team Onderzoek& Statistiek. De peildatum van de huishoudens is 31 december van het genoemde jaar.

Gebruikers inkomensregelingen

Huishoudens die gebruik maken van een of meerdere van de volgende inkomensregelingen: Algemene Bijstand , Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO), Bijzondere Bijstand, Individuele Inkomens toeslag, Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, Collectieve ziektekostenverzekering Minima en/ of het Woonlastenfonds

Gebruik schulddienstverlening

Huishoudens die gebruik maken van het aanbod van de gecontracteerde schulddienstverlener Verder. Dit betreft adviesgesprekken en *doorverwijzingen* naar Ondersteuning schuldstabilisatie in het betreffende jaar of het volgen van schulddienstverlening. Ondersteuning Schuldstabilisatie wordt uitgevoerd door een andere organisatie, gegevens over het *volgen* van ondersteuning schuldstabilisatie zijn niet in de cijfers opgenomen.

- CBS dashboard Armoede en schulden. opgehaald van <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/armoede-en-schulden?theme=0&location=GM0034>
- CBS dashboard Schuldenproblematiek in beeld. Opgehaald van <https://dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/>.
- CBS (2022). Monitor Energiearmoede 2022. Opgehaald van <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2024/27/monitor-energiearmoede-2022>.
- CBS (2023). Monitor Energiearmoede 2023. Opgehaald van <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2025/30/monitor-energiearmoede-2023>.
- CBS (verschillende jaren), Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek (IIV)
- CBS Statline Betalingsachterstand Zorgpremie, regio per 31 december, opgehaald van [StatLine - Betalingsachterstand zorgpremie; regio per 31 december](#), gewijzigd 14 juli 2025
- CBS Statline Regionale kerncijfers Nederland (2025). Opgehaald van <https://opendata.cbs.nl/StatLine/#/CBS/nl/dataset/70072ned/table?dl=C2329>, gewijzigd op 2 juni 2025.
- CBS Statline kerncijfers wijken en buurten 2023, opgehaald van <https://opendata.cbs.nl/StatLine/#/CBS/nl/dataset/85618NED/table?dl=C2356>, gewijzigd op 6 juni 2025
- O&S Gemeente Almere
 - Databestand Almere in de Peiling 2024
 - Databestanden Cliënten inkomensregelingen Almere, 2019-2023
- TNO (2025). Energiearmoede kaart Nederland. Opgehaald van <https://energiearmoede.tno.nl/>

Referenties

[2025-R11172.pdf](#)

- Binnenlands bestuur (2025)¹. Eén op drie lage inkomens mijdt tandarts wegens kosten. Opgehaald van https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/een-op-drie-lage-inkomens-mijdt-tandarts-wegens-kosten?tid=TIDP11091424X82314AA51CE142F1A56AE04FB3F52022YI5&utm_campaign=BB_NB_Dagelijks&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur&utm_content=2931_11-06-2025%20%20NEW.
- Binnenlands bestuur (2025)². Groeiende vraag naar schuldhulpverlening. Opgehaald van https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/bestuursacademie-nederland/groeiende-vraag-naar-schuldhulpverlening?tid=TIDP11694907X63441552FA124A8BB1686C9E1EF435A4YI5&utm_campaign=BB_NB_Dagelijks&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur&utm_content=2967_29-07-2025.
- Binnenlands bestuur (2025)³. Opgehaald van https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/vng-trapt-op-de-rem-bij-afspraken-vroegsignalering?tid=TIDP11517411XF7ED3494119E43A7A8F889D0DBA4A48DYI5&utm_campaign=BB_NB_Dagelijks&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur&utm_content=2957_16-07-2025%20NEW.
- CBS (2025). Bijna 1 op 3 arme mensen heeft problematische schulden. Opgehaald van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/30/bijna-1-op-3-arme-mensen-heeft-problematische-schulden>
- CBS, Nibud & SCP (2024). Een nieuwe methode om armoede in Nederland te meten. Opgehaald van <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2024/10/17/de-nieuwe-methode-omarmoede-in-nederland-te-meten>.
- CPB, SCP & CBS (2018). Verkenning naar eenduidige indicatoren kinderarmoede. Opgehaald van <https://www.cpb.nl/system/files/cpbmedia/omnidownload/Notitie-31okt2018-Verkenning-naar-eenduidige-indicatoren-kinderarmoede.pdf>
- CBS & TNO (2025). Energiearmoede in Nederland 2021-2024. Opgehaald van <https://publications.tno.nl/publication/34644576/pbrUJucX/TNO->
- Deloitte 2025. 47% van Nederland is financieel kwetsbaar. Opgehaald van <https://www.deloitte.com/nl/nl/about/press-room/47-percent-van-nederland-is-financieel-kwetsbaar.html>

Colofon

De gegevens voor de Armoedemonitor zijn verzameld, bewerkt en gepresenteerd door team Onderzoek & Statistiek van de gemeente Almere

Uitvoering en rapportage

Gemeente Almere/BVLS/Onderzoek&Statistiek

Anne Kets

Daphne Alberda

Contactgegevens

Gemeente Almere

Postbus 200

1300 AE Almere

onderzoek&statistiek@almere.nl

© Gebruik van gegevens uit dit rapport is alleen toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer P2024-012

